

DOBRZE ZASŁUŻENI POWIATOM

WYWIAD Z JERZYM STĘPNIEM

WYWIAD Z JÓZEFEM SWACZYŃĄ

RAFAŁ RUDKA
Redaktor Naczelny

SZANOWNI PAŃSTWO DRODZY CZYTELNICY

„Sen nie staje się rzeczywistością za pomocą magii. To wymaga potu, determinacji i ciężkiej pracy” – te słowa wypowiedział kiedyś Colin Powell, a są dobrym obrazem tego jak pewna idea drzemiąca w głowach założycieli Związku Powiatów Polskich przerodziła się w powstanie jednej z najbardziej powszechnych ogólnopolskich korporacji samorządowych.

Rok 2019 to czas, w którym ZPP świętuje swoje 20-lecie. Jubileusz ten przywołuje pewne refleksje – radość z wielu sukcesów, smutek z nielicznych porażek. Pozwala też spojrzeć na całokształt umacniającego się samorządu powiatowego z radością, a jednocześnie nadzieją na dobrą przyszłość. Można dzisiaj śmiało napisać, że niełatwy proces reform administracyjnych stał się dobrym bodźcem do rozwoju regionów i zamieszkujących je wspólnot lokalnych, a w konsekwencji całego kraju – przy niemalym udziale ZPP.

Związek Powiatów Polskich przez dwie dekady swojego działania udowodnił, że w powiatach drzemie ogromna moc i siła. Od zawsze obrazuje to na forum ogólnopolskim, a także i europejskim.

W kwietniu, podczas XXV Zgromadzenia Ogólnego, padło wiele dobrych słów o powiatach i o samym Związku. Dzisiaj w Państwa ręce oddajemy kolejny specjalny numer Dziennika Warto Wiedzieć, w którym chcieliśmy na moment wrócić do tego czasu, utrwalić w ten sposób tamtejsze chwile.

Poza relacją ze Zgromadzenia znajdziecie w nim Państwo także wywiad z jednym z „ojców założycieli” powiatów – Panem Jerzym Stępnem.

Nie zapominamy także o naszych Kolegach budujących Związek. Dlatego zamieszczamy poczet członków wszystkich dotychczasowych Komisji Rewizyjnych ZPP oraz wywiad z jej długoletnim członkiem, a od 2015 r. przewodniczącym – Panem Józefem Swaczną.

Zachęcamy do lektury.

Determinacja i ciężka praca – popłaca. Samorząd powiatowy się sprawdził, Związek go reprezentujący – także. Pozostaje więc życzyć, aby w kolejnych dekadach rozwijał się on prężnie dla dobra wszystkich mieszkańców naszego kraju.

W NUMERZE

3. PODSUMOWANIE.

Prezesa ZPP
Andrzeja Płonki.

4. BENE MERITUS POWIATOM.

Uchonorowania
dla Dobrze Zasłużonych
Powiatom.

8. NASZ GOŚĆ.

Wywiad numeru
z Profesorem
Jerzym Stępnem.

10. RELACJA.

Z obrad
Związku Powiatów
Polskich.

16. STANOWISKA ZPP W SPRAWACH:

16. Konieczne zmiany
w systemie dochodów
jednostek samorządu
terytorialnego.

17. W trosce o los oświaty.

18. Jak uzdrowić służbę
zdrowia?

20. Za racjonalnym rozwojem
e-administracji.

22. W obronie środowiska.

24. O płacach w administracji
publicznej.

25. Znaczenie dziedzictwa
lokalnego dla rozwoju.

26. RANKING POWIATÓW, MIAST I GMIN 2018:

26/27. Liderzy Rankingu.
28/29. Lista Laureatów.
29/31. Fotorelacja.

34. REFLEKSJE.

Wywiad
z Józefem Swaczną,
Przewodniczącym Komisji
Rewizyjnej ZPP.

36. KOMISJE RERWIZYJNE.

Osobowe Składy Komisji
Rewizyjnych sześciu
kadencji ZPP.

39. SIŁA ZPP.

Dlaczego warto być
członkiem organizacji.

PODSUMOWANIE PREZESA ZPP

Refleksje Andrzeja Płonki, prezesa Zarządu Związku Powiatów Polskich,
Starosty Bielskiego (woj. śląskie) po XXV Zgromadzeniu Ogólnym ZPP.

XXV

Zgromadzenie Ogólne Związku Powiatów Polskich było pierwszym, któremu miałem zaszczyt przewodniczyć.

Obrady miały szczególny charakter, ponieważ w dużej mierze stanowiły rozpoczęcie w ubiegłym roku podsumowanie 20. letniej działalności reaktywowanych powiatów. Ten jubileusz świętowaliśmy w powiatach całej Polski.

Także Związek Powiatów Polskich zorganizował specjalne Jubileuszowe Zgromadzenie, które odbyło się w znaczącym miejscu. Był to Zamek Królewski w Warszawie, czyli miejsce, w którym 20 lat wcześniej odbieraliśmy z rąk premiera Jerzego Buzka akty erekcyjne wspólnot powiatowych. Starostwa powiatowe przejęły wszystkie zadania realizowane dotąd przez urzędy rejonowe oraz wiele zadań realizowanych w poprzednich latach przez urzędy wojewódzkie, kuratoria oświaty itp.

Znacząca była treść tych aktów. Napisało na nich, że wspólnota samorządowa i władze danego powiatu otrzymują od Rzeczypospolitej Polskiej „odpowiedzialność za sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym w zakresie należącym dotąd do administracji rządowej”.

Wtedy – w 1998 r. – była to bardzo podniosła uroczystość, w której udział wzięło ponad 300 starostów i prezydentów miast na prawach powiatu. Była asysta wojskowa.

Pamiętajmy, że polski samorząd stanowią również powiaty. To one były podstawą demokracji szlacheckiej w I Rzeczypospolitej i podstawowym podziałem administracyjnym państwa. Zatem powiaty są fundamentem administracji. Tak jest

również dlatego, że jest to obecnie najniższy zwornik administracji rządowej i samorządowej. To starosta bowiem odpowiada za realizację zadań samorządu powiatowego i administracji rządowej na danym terenie.

Zaraz po utworzeniu powiatów powstał także Związek Powiatów Polskich. Ostatnie Zgromadzenie Ogólne skłaniało do wspomnień i refleksji związanych z jego tworzeniem – a w zasadzie odtworzeniem. Na posiedzeniu, które odbywało się 3 i 4 kwietnia 2019 r. obecni byli wszyscy dotychczasowi prezesi Zarządu ZPP. Nie zabrakło także innych znamienitych gości oraz listów i życzeń od najważniejszych osób w tym kraju. Przypominano twórców reformy samorządowej, mówiono o małych ojczyznach, padło wiele ciepłych słów.

Przez 20 lat Związek Powiatów Polskich dokonał ogromnej pracy na rzecz rozwoju wspólnot powiatowych. Rozwinęło się także Biuro

ZPP – jego zasób kadrowy jest na wysokim poziomie. Eksperti sami potrafili ocenić przepisy. Uczestniczą w procesie kreowania prawa. Znają praktykę i potrzeby samorządów. To nie jest takie powszechne w innych korporacjach samorządowych. To z pewnością nasz atut.

Ważnym przesłaniem Zgromadzenia było, że mimo „biedy” powiatowej, czyli braku instrumentów finansowych, powiaty pokazały i decydentom, i mieszkańcom, że się sprawdziły. Zrealizowały wszystkie zadania, które im powierzono. W szczególności drogi, służbę zdrowia oraz edukację. Zawsze możemy mówić, że można było zrobić więcej, lepiej. Ale przy takim finansowaniu jakie było, odnieśliśmy ogromny sukces. Nie zapominajmy o tym.

Podczas Zgromadzenia gorący był temat ochrony zdrowia. W 1999 r. rząd oddał co prawda szpitale, ale w jakim one były stanie... Powiaty i województwa dostały zniszczoną do granic możliwości bazę. Teraz została ona doprowadzona do poziomu XXI wieku. I o tym nikt nie mówi głośno, że to wszystko zrobiły samorządy za pieniądze, których tak naprawdę nie miały.

Inny ważny temat poruszony podczas Zgromadzenia Ogólnego to publiczny transport zbiorowy. Najnowszy projekt nowelizacji ustawy o publicznym transporcie zbiorowym nie sprzyja rozwojowi transportu lokalnego. Wprowadza opracowywanie i przyjmowanie planów transportowych na poziomie województwa, nie dopuszcza prawa wyłącznego. Są jednocześnie w Polsce powiaty, które mimo słabości prawa zorganizowały na swoim terenie

publiczny transport zbiorowy. Tak jest na przykład w powiecie bielskim. Jednak jeśli procedowane przepisy wejdą w życie w proponowanym przez rząd kształcie, to obawiam się, że zniszczą naszą pracę i będziemy likwidować publiczny transport zbiorowy, do którego już teraz dokładamy. Miejmy nadzieję, że rząd wysłucha jednak samorządów. Jako Związek Powiatów Polskich o to zabiegamy.

Rozmawialiśmy także o partnerstwie publiczno-prywatnym. Dowiedzieliśmy się, że od niedawna mamy ułatwienia prawne, które sprzyjają rozwojowi PPP. Powiaty jak do tej pory nielicznie interesowały się inwestycjami w PPP. Jest szansa, że się to zmieni. Tym bardziej, że są możliwości stosowania tej formuły w różnych sektorach, np. w ochronie zdrowia, czy drogownictwie.

Tematów, które poruszyliśmy było oczywiście o wiele więcej, bo i więcej jest wyzwań, którym będziemy się starali sprostać.

ANDRZEJA PŁONKA
Prezes Zarządu
Związku Powiatów Polskich

BENE MERITUS POWIATOM

ZWIĄZEK
POWIATÓW POLSKICH
MA JUŻ 20 LAT.

Z okazji swojego jubileuszu uhonorował tych, którzy od lat z nim współpracują i troszczą się o Polskę powiatową.

ODZANECZENIA
BENE MERITUS
POWIATOM

Zarząd ZPP przyznał za szczególne osiągnięcia wpływające na rozwój polskich powiatów, w tym przede wszystkim powodujące podniesienie poziomu życia mieszkańców, a także w uznaniu zasług na rzecz Związku Powiatów Polskich.

UHONOROWANIE
ODBYŁO SIĘ
3 KWIETNIA 2019 R.

w Warszawie podczas uroczystej gali będącej częścią Zgromadzenia Ogólnego Związku Powiatów Polskich.

OTRZYMALI JE
NIŻEJ
WYMIENIENI:

**PROF.
JERZY BUZEK**
Prezes Rady Ministrów
w latach 1997-2001.

**ZYGMUNT
FRANKIEWICZ**
Prezes Zarządu Związku
Miast Polskich, Prezydent
Gliwic od 1993 r.

ALEKSANDER GAPPA
Starosta Czulchowski od
początku reaktywowania
samorządu powiatowego,
czyli już 6-kadencji.

ANTONI JANKOWSKI
I Prezes Zarządu Związku
Powiatów Polskich, Starosta
Tarnogórski I kadencji.

**DR MIECZYŚLAW
JANOWSKI**
Polityk i samorządowiec,
inżynier, doktor nauk
technicznych, były Prezydent
Rzeszowa, senator IV i V
kadencji Senatu, od 2004
do 2009 poseł do
Parlamentu Europejskiego.

**ZBIGNIEW
JASZCZUK**
Starosta Żniński od początku
reaktywowania samorządu
powiatowego, czyli już
6-kadencji.

JACEK KARNOWSKI
Prezydent Sopotu
od 1998 r.

JERZY KOLARZ
Starosta Buski od początku
reaktywowania samorządu
powiatowego,
czyli już 6-kadencji.

KAZIMIERZ KOTOWSKI
Prezes Zarządu Związku
Powiatów Polskich
III kadencji, Starosta
Opatowski I, II i III kadencji,
poseł na Sejm RP bieżącej
kadencji.

ADAM KRZYSZTOŃ
Starosta Łańcucki
od początku reaktywowania
samorządu powiatowego,
czyli już 6-kadencji.

STANISŁAW KUBEK
Starosta Ostrołęcki
od początku reaktywowania
samorządu powiatowego,
czyli już 6-kadencji.

HENRYK LAKWA
Starosta Opolski
od początku reaktywowania
samorządu powiatowego,
czyli już 6-kadencji.

PROF. IRENA LIPOWICZ
posłanka na Sejm RP
I, II i III kadencji, w latach
2010-2015 Rzecznik
Praw Obywatelskich,
Kierownik Katedry Prawa

Administracyjnego
i Samorządu Terytorialnego
Uniwersytetu Kardynała
Stefana Wyszyńskiego
w Warszawie.

KRZYSZTOF LIS
Starosta Szczecinecki
od początku reaktywowania
samorządu powiatowego,
czyli już 6-kadencji.

**KRZYSZTOF
MAĆKIEWICZ**
Starosta Wąbrzeski
od początku reaktywowania
samorządu powiatowego,
czyli już 6-kadencji.

JÓZEF MATYSIAK
Starosta Rawski
od początku reaktywowania
samorządu powiatowego,
czyli już 6-kadencji.

DAMIAN MROWIEC
Starosta Rybnicki
od początku reaktywowania
samorządu powiatowego,
czyli już 6-kadencji.

TADEUSZ NALEWAJK
Prezes Zarządu Związku
Powiatów Polskich
III kadencji, Starosta
Pułtusi I, II i III kadencji,
w latach 2009-2015
wiceminister rolnictwa
i rozwoju wsi, a w latach
2007-2008 wiceminister
spraw wewnętrznych
i administracji.

Jerzy Stępień

Dr Mieczysław Janowski

Aleksander Gappa

Dotychczasowi Prezesi Zarządu Związku Powiatów Polskich (od lewej): Andrzej Płonka (VI kadencji), Antoni Jankowski (I kadencji), Marek Tramś (IV kadencji), Tadeusz Nalewajk (III kadencji), Ludwik Węgrzyn (II i V kadencji) i Kazimierz Kotowski (III kadencji).

**WALDEMAR
ANDRZEJ SOCHA**
Prezydent Żor od 1998 r.

JERZY STĘPIEŃ
Prezes Fundacji Rozwoju
Demokracji Lokalnej, senator
I i II kadencji, wiceminister
spraw wewnętrznych
i administracji (w latach
1997-1999), sędzia
Trybunału Konstytucyjnego
w stanie spoczynku,
a w latach 2006-2008 Prezes
TK.

Zbigniew Jaszczyk

HANNA SUCHOCKA
Prezes Rady Ministrów
(w latach 1992-1993),
minister sprawiedliwości
i prokurator generalny
(w latach 1997-2000),
posłanka na Sejm PRL
(w latach 1980-1985
i 1989-1991) i na Sejm
kontraktowy oraz
na Sejm RP I, II i III kadencji.

**WOJCIECH
SZCZUREK**
Prezydent Gdyni od 1998 r.

Adam Krzysztoń

MAREK TRAMŚ
Prezes Zarządu Związku
Powiatów Polskich IV kadencji,
Starosta Polkowicki pełniący
ten urząd od początku
reaktywowania samorządu
powiatowego przez 6-kadencji.

LUDWIK WĘGRZYN
Prezes Zarządu Związku
Powiatów Polskich
II i V kadencji, Starosta
Bocheński I, II i V kadencji,
członek Europejskiego
Komitetu Regionów.

Krzysztof Maćkiewicz

WYWIAD Z SĘDZIĄ JERZYM STĘPNIEM

- Na pewno nie popełniliśmy błędu, budując powiaty. One wynikały z istoty konstrukcji naszego państwa. - mówi Jerzy Stępień, sędzia, współtwórca reformy samorządowej, prezes Trybunału Konstytucyjnego w latach 2006-2008, obecnie prorektor Uczelni Łazarskiego w Warszawie.

Dziennik Warto Wiedzieć: Powiaty obchodziły w ubiegłym roku 20. lecie powstania. Jak to było z ich powstaniem?

Jerzy Stępień: Przy Okrągłym Stole o powiecie w ogóle nie było mowy. Pomysł na ich reaktywację pojawił się jesienią 1989 r., kiedy Urząd Rady Ministrów zorganizował konferencję poświęconą wizji nowej administracji rządowej. Okazało się, że rząd widzi potrzebę zapelnienia przestrzeni między gminą a województwem, a jej wypełnieniem miały być rejony. Grupa, do jakiej należałem, a na której czele stał prof. Jerzy Reguński, była jej przeciwna. Pamiętam też, jak w grudniu 1989 r., udzieliłem wywiadu Gazecie Wyborczej i powiedziałem, że „Polska jest powiatowa”. Wtedy ten wywiad nie podobał się prof. Michałowi Kuleszemu. Ja, w przeciwieństwie do niego pochodziłem z powiatu i czułem „Polskę powiatową”. Z czasem i on nie miał wątpliwości, że powiaty są potrzebne.

Dziennik Warto Wiedzieć: Jednak pojawił się rządowy projekt a potem ustawa o terenowych organach rządowej administracji ogólnej.

Jerzy Stępień: Rząd planował 150 takich rejonów, a ostatecznie było ich ponad 250. Niemal dzień po wyborach samorządowych, gdy ukształtowały się zarządy, burmistrzowie miast, które nie zostały przewidziane, jako siedziby rejonów, byli niezadowoleni, że ich miejscowość nie będzie dowartościowana rejonem. Zaczęły się naciski na parlamentarzystów, aby rejonu zaczęły się pojawiać. Dla nas to był sygnał, że nie da się tak łatwo rozwiązać problemu pośredniego między gminą a województwem. Stało się też jasne, że reforma 1975 r., która likwidowała powiaty, tak naprawdę ich nie zlikwidowała, tylko zlikwidowała komitety powiatowe partii, powiatowe rady i ich prezydów. Natomiast cała administracja została. Co więcej, już w 1976 r. powstały rejonowe komitety partii, które były przedstawicielstwami komite-

tów wojewódzkich. Jeśli administracja pozostała, tylko zmieniła nazwę na rejonową, to jak się pojawiły rejonowe komitety partii, w gruncie rzeczy została odtworzona powiatowa struktura władzy publicznej.

Zaczęliśmy wtedy pisać ustawę powiatową. Ostatecznie projekt trafił do Sejmu jako poselski. Jednak zmiany władzy nie sprzyjały rozwojowi reformy. PSL nie podobały się takie zmiany ustrojowe. Był okres wyhamowania prac. Kwestia powiatowa znalazła się wraz z koncepcją województwa w programie, jaką przygotowaliśmy dla przyszłego rządu, który okazał się potem być rządem premiera Jerzego Buzka. Potem jeszcze była awantura o liczbę powiatów i województw. Wyszło ich ponad 300. Byłem wtedy podsekretarzem stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji odpowiedzialnym za tworzenie mapy powiatowej. Po moim odejściu powstało jeszcze siedem powiatów. No i jeszcze miasta na prawach powiatu.

Dziennik Warto Wiedzieć: Jak, z perspektywy czasu, ocenia Pan funkcjonowanie powiatów?

Jerzy Stępień: Co mogę powiedzieć z perspektywy czasu? Wyobraźaliśmy sobie, że powiaty głównie będą dbały o infrastrukturę ponadgminną w szczególności o drogi. Ale okazało się, że ciągle były spory co do tego, czy one miały powstać, czy nie. Byli tacy, którzy uważali, że jak się powiatom zmniejszy dopływ powietrza, czyli strumień pieniędzy, to one się „uduszą” i „umrą”. W związku z tym mamy do dzisiaj nierozwiązany problem dróg lokalnych. Niektóre z tych dróg do dziś wyglądają dramatycznie, gdyż powiaty nie miały odpowiednich środków, aby je zmienić.

Cofnę się jeszcze do czasów uchwalania Konstytucji RP. Okazuje się, że kwestia powiatowa była jedynym poważnym problemem do rozwiązania. I Konstytucja go nie rozstrzygnęła. Nie wpisano do niej powiatów. Kwestia pozostała otwarta do rozwiązania ustawowego. Na szczęście życie potoczyło się w dobrym kierunku. Powiaty mają już ponad 20 lat i jak ostatnio słuchałem obrad Zgromadzenia Ogólnego Związku Powiatów Polskich, to doszedłem do wniosku, że po raz pierwszy jestem na spotkaniu z czynnikami rządowymi, które nie kwestionują zasadności istnienia powiatów. Co więcej, widzą w nich instrument do rozwiązywania szeregu problemów.

Bardzo mi się podobała wypowiedź prof. Ireny Lipowicz, która podczas Zgromadzenia Ogólnego ZPP mówiła o tym, że powiaty powinny zająć się kwestiami bezpieczeństwa energetycznego. Wskazywała na edukację, na demografię jako na najważniejsze problemy, którymi administracja powiatowa musi się zmerzyć.

Powiaty mogą bardzo dużo zrobić dla wprowadzania rozwiązań z zakresu bezpieczeństwa energetycznego.

Pamiętam, jak była wielka powódź w Polsce w 1997 r., to w odniesieniu do Kotliny Kłodzkiej prof. Michał Kulesza powiedział, że być może, gdyby były powiaty, to być może negatywne skutki byłyby mniejsze. I to jest prawda.

Dziennik Warto Wiedzieć: Dlaczego istnienie struktury powiatowej jest tak ważne?

Jerzy Stępień: Powiat stwarza możliwość, żeby myśleć ponadlokalnie, np. o ewentualnym zagrożeniu powodziowym, takie zagrożenia zwykle umykają zarówno małym strukturalom administracyjnym, takim jak gmina, jak i tym dużym, o charakterze regionalnym. Nie bez przyczyny to starosta został zwornikiem administracji rządowej i samorządowej w terenie.

Dziennik Warto Wiedzieć: Obecnie jesteście jednak świadkami recentralizacji.

Jerzy Stępień: Ona jest niepotrzebna. Posłużę się przykładem straży pożarnej, która niepotrzebnie jest tak silnie związana ze strukturą rządu centralnego. Uważam, że bardziej powinna być związana z samorządem. W naszej stworzonej wspólnie z prof. Jerzym Reguńskim i prof. Michałem Kuleszą – konstrukcji miało być tak, że straż, policja, sanepid, weterynaria, urzędy pracy będą stricte samorządowe. Przy-

najmniej będą takimi hybrydami rządowo-samorządowymi, aby struktura powiatowa miała decydujący wpływ na sposób ich finansowania i funkcjonowania, a więc także (a może przede wszystkim) na decyzje personalne.

Dziennik Warto Wiedzieć: W zamierzeniu powiaty miały być zatem centrami bezpieczeństwa, których nie da się zapewnić środkami przypisanymi gminom czy województwom.

Jerzy Stępień: Województwa miały przede wszystkim odpowiadać za tworzenie przesłanek rozwoju kulturalnego, społecznego, gospodarczego. To nie miała być struktura stworzona stricte do rozwiązywania konkretnych problemów. Bo konkretne rozwiązania powinny pozostawać w gminie czy powiecie.

Dziennik Warto Wiedzieć: Obecne władze wydają się myśleć o samorządzie, o strukturze państwa inaczej...

Jerzy Stępień: Teraz jest czas centralistycznego myślenia, gdzie samorząd traktuje się jak karbowego, który ma wykonywać zadania zlecone przez właściciela.

Mogę powiedzieć, że na pewno nie popełniliśmy błędu, budując powiaty. One wynikały z istoty konstrukcji naszego państwa. Państwa średniej wielkości zazwyczaj poszukują trójszczeblowego, a nie dwuszczeblowego samorządu. Poza tym powiaty zostały niedofinansowane, to nie ulega najmniejszej wątpliwości.

Jeśli jeszcze chodzi o przyszłość powiatów, to na pewno nie zwiększy się ich liczba. Myślę, że przynajmniej na jakiś czas ta kwestia liczby powiatów jest kwestią zamkniętą, a nie otwartą. Po 20 latach okazuje się, że powiat jest całkiem trwałą strukturą państwa. ☞

rozmawiała
SYLWIA
CYRANKIEWICZ-
GORTYŃSKA

RELACJA Z OBRAD

7 stanowisk, jubileusz dwudziestolecia ZPP, dyskusja o ochronie zdrowia i transporcie zbiorowym, statuetki dla powiatów i miast na prawach powiatu laureatów rankingów ZPP, strategia NFZ, znaczenie rozwoju partnerstwa publiczno-prywatnego to najważniejsze punkty posiedzenia.

tekst: SYLWIA CYRANKIEWICZ-GORTYŃSKA

XXV Zgromadzenie Ogólne Związku Powiatów Polskich odbyło się 3 i 4 kwietnia 2019 roku w AirPort Hotel Okęcie w Warszawie. Obradom przewodniczył Andrzej Płonka, prezes Zarządu ZPP, Starosta Bielski (woj. śląskie).

Prezes ZPP podkreślił szczególny wymiar Zgromadzenia ze względu na jubileusz Związku. Przypominał, jak w ubiegłym roku powiaty celebrowały dwudziestolecie swojego powstania.

– Świątowałośmy w różnych miejscach. Bywaliśmy w różnych miejscach. Podkreślaliśmy nasze działania lokalne, które udało się nam zrealizować mimo skromnych budżetów. A jednak w mojej ocenie te dwadzieścia lat kończy się ogromnym sukcesem. – mówił Andrzej Płonka.

Także ZPP zorganizował jubileuszowe Zgromadzenie, które odbyło się na Zamku Królewskim w Warszawie, miejscu, w którym 20 lat wcześniej odbieraliśmy z rąk Premiera, Pana prof. Jerzego Buzka, akty erekcyjne naszych usamorzędzonych wspólnot powiatowych. – podkreślał szef ZPP – Zarówno wtedy, jak i podczas tegorocznego Zgromadzenia często przypomniano nazwiska ojców reformy samorządowej: prof. Michała Kulesze, prof. Jerzego Reguńskiego i sędziego Jerzego Stępnia, a także prof. Jerzego Buzka premiera, za którego rządów prowadzono reformę.

Oprócz delegatów, w posiedzeniu wzięli udział wszyscy byli Prezesi Zarządu ZPP, a także goście, wśród nich Paweł Mucha, sekretarz stanu w kancelarii Prezydenta RP, który odczytał list, jaki do organizatorów i uczestników Zgromadzenia wystosował Prezydent RP Andrzej Duda.

– Spotykają się Państwo w szczególnym czasie, w którym zbiegają się ważne, wymowne rocznice. Dwadzieścia lat temu, 1 stycznia 1999 roku, weszła w życie reforma, która zmieniła podział administracyjny Polski i przywróciła na mapę naszego kraju powiaty. I niemal od razu powiatowi samorządowcy, nawiązując do przedwojennych tradycji, zdecydowali o reaktywowaniu Związku Powiatów Polskich. – napisał Prezydent RP – Państwa Związek, skupiający znaczącą większość powiatowych wspólnot, stanowi nie tylko najważniejszą reprezentację tego szczebla samorządowego. Jest on także wpływowym wyrazicielem idei oraz praktyki funkcjonowania demokracji lokalnej w naszej Ojczyźnie. Cenny jest Państwa wkład w integrowanie społeczności powiatowych, propagowanie wymiany doświadczeń, inspirowanie wspólnych przedsięwzięć, czy opiniowanie aktów prawnych dotyczących samorządów terytorialnych. Udowadniają Państwo, że chlubne dziedzictwo przeszłości to jednocześnie inspiracja dla przyszłości. Możemy być dumni z wielowiekowej tradycji udziału powiatów w systemie ustrojowym państwa i w życiu narodu, a zarazem z dumą myślimy o współczesnym potencjale powiatowych wspólnot, który tak istotnie przyczynia się do zrównoważonego rozwoju kraju.

Następnie Christian Młynarek, doradca marszałka Sejmu RP odczytał list marszałka Marka Kuchcińskiego:

– Z uznaniem patrzę na działalność ZPP, który reprezentuje interesy Polski powiatowej. Przyczyniają się Państwo do poprawy jakości życia społeczności lokalnej.

Marszałek odniósł się także do dwudziestolecia ZPP.

– To piękny jubileusz i sposobność do refleksji, podsumowania tego, co zostało dokonane w minionych dekadach i do wyznaczenia nowych celów. – podkreślił Marek Kuchciński w korespondencji do delegatów.

Marek Suski, sekretarz stanu, szef Gabinetu Politycznego Prezesa Rady Ministrów zapewnił, że zarówno premier, jak i rząd PiS doceniają dokonania samorządu. Są one ogromne.

– Samorząd powiatowy stanowi ubezpieczenie na trudne czasy.

– mówiła prof. Irena Lipowicz.

– Reforma samorządowa była jedną z najbardziej udanych reform po 1989 r. Wszystkie państwa w historii, nawet już w starożytnym Rzymie, kiedy przedstawiały tego rodzaju reformy i kierowały część władzy do lokalnych środowisk, rozwijały się i kwitły. Więc można powiedzieć, że Polska rozkwiła też dzięki samorządom. Gratuluję Państwu tych sukcesów. I życzę jeszcze na przyszłość wielu, wielu. Możecie Państwo być pewni, że póki Prawo i Sprawiedliwość będzie sprawować władzę, będzie wspierać samorządy. Będziemy rozwijać Państwa siłę. – mówił Marek Suski.

Minister odczytał także list Prezesa Rady Ministrów skierowany do uczestników XXV ZO ZPP.

– Naszym wspólnym domem jest Polska. Razem działamy dla jej dobra i budujemy jej siłę. Odbywa się to także poprzez aktywność w najbliższym otoczeniu. Doceniam znaczenie Małych Ojczyzn i patriotyzmów lokalnych. Cieszę się, że dzisiaj świętujemy dwudziestą rocznicę organizacji, która wzmacnia ten potencjał. – napisał premier. Dwie dekady działalności Państwa organizacji, to dwie dekady wpływania na codzienność naszych rodaków, lata reprezentowania interesów powiatów, wypracowywania dobrych praktyk, szukania sposobów na jeszcze skuteczniejszą pracę samorządową. Gratuluję Państwu tej imponującej rocznicy i drogi, jaką przeszedł Związek od pierwszych, pionierskich lat działalności do dzisiaj. – zaznaczył Mateusz Morawiecki w liście do delegatów.

Mieczysław Luczak, wiceprezes Najwyższej Izby Kontroli przeczytał list prezesa NIK Krzysztofa Kwiatkowskiego, który przypominał w nim czasy, kiedy doradzał premierowi Jerzemu Buzkowi i obserwował z bliska jak kształtowały się powiaty.

– Przez lata związany byłem zawodowo z samorządem (...) stąd wiem, z jaką olbrzymią pracą musicie się Państwo zmagać na co dzień. – napisał prezes NIK.

Andrzej Maciejewski, przewodniczący sejmowej Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej podkreślił, że ZPP jest wspaniałą marką rozpoznawalną nie tylko w kraju, ale i na arenie międzynarodowej. Życzył powiatom, aby zostały wpisane do Konstytucji i nigdy nie stały się punktem wyborczym żadnej partii w sensie likwidacji.

Starosta Wolomiński Adam Lubiak odczytał list od prezesa PiS Jarosława Kaczyńskiego, który życzył sukcesów w pracy na rzecz małych ojczyzn.

Kazimierz Kotowski, poseł na Sejm, prezes Zarządu ZPP III kadencji przypomniał historię powiatów a także atmosferę ich reaktywacji i powstania Związku Powiatów Polskich.

– Jestem dumny, że tworzyliśmy Związek, tworzyliśmy ramy i uczuliśmy się od wielu życzliwych i wspierających ludzi, którzy pozwalali nam obrać właściwe kierunki po to, abyśmy dziś mogli mówić o wspaniałych rezultatach powiatów.

Profesor Irena Lipowicz, posłanka na Sejm I, II i III kadencji, w latach 2010–2015 Rzecznik Praw Obywatelskich, kierownik Katedry Prawo Administracyjne i Samorządu Terytorialnego Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie zwróciła uwagę na to, że powiat w dzisiejszych czasach jest nie mniej ważny niż kiedy go reaktywowano. 25 lat temu trzeba było odbudować kraj.

– My nie wiemy co by się zdarzyło, gdyby nie było powiatów. Możemy sobie wyobrazić. Ciężkie reformy, które dotyczyły interesów każdego środowiska w warunkach wielkiej biedy, wielkich wyrzeczeń, mają pełne prawo powodować wielkie wybuchy społeczne. Do tych wybuchów nie doszło. Każdego dnia były rozbrajane przez powiaty. – mówiła.

Profesor odniosła się także do problemu depopulacji konieczności mentalnego wiązania młodzieży z małymi ojczyznami. Mówiła o innowacjach w służbie zdrowia. Proponowała, aby w szpitalach powiatowych znajdowały się centra telemedycyny, w których w asyście lekarza i przeszkolonej pielęgniarki można połączyć się ze specjalistą, dać nowe życie szpitalowi powiatowemu.

Jerzy Stępień, senator I i II kadencji, wiceminister spraw wewnętrznych i administracji w latach 1997-1999, sędzia Trybunału Konstytucyjnego w stanie spoczynku, a w latach 2006-2008 prezes TK, z zadowoleniem stwierdził, że dziś nie ma już wątpliwości, iż powiaty być muszą.

Podziękował Związkowi Powiatów Polskich nie tylko za aktywną działalność w różnych komisjach, ale za wydawanie Dziennika Warto Wiedzieć, od którego lektury profesor zaczyna każdy dzień. Przypominał, jak dokonywały się zmiany ustrojowe. Mówił o wyborach 4 czerwca 1989 r.:

– Naród podjął decyzję. Dlatego ja osobiście uważam, że ta decyzja była najważniejsza w całej naszej tysiącletniej historii. Wcześniej bowiem w podejmowaniu decyzji uczestniczyły różne elity.

A także o momencie, kiedy w latach 90-tych okazało się, że bez powiatów nie da się funkcjonować.

– Jeśli powiat nie dał się zlikwidować nawet w latach 70 tych, okazało się, że musimy go usankcjonować poprzez jego usamorzdowanie.

Zgromadzenie przyjęło sprawozdanie Zarządu z wykonania budżetu ZPP w 2018 r. oraz budżet ZPP na rok 2019. Wprowadziło także zmiany Statutu.

Przyjęło również Założenia do programu działania ZPP na bieżący rok. Wynika z nich, że w sposób szczególny ZPP będzie się koncentrował na ochronie wspólnych interesów powiatów, kształtowaniu wspólnej polityki oraz wymianie doświadczeń i upowszechnianiu modelowych rozwiązań w zakresie rozwoju i zarządzania w powiatach.

W kolejnym dniu obrad delegaci wysłuchali wystąpienia Adama Niedzielskiego, zastępcy Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia na temat Strategii NFZ na lata 2019–2023. Jak mówił Prezes, w ostatnim czasie udało się uruchomić 680 mln zł na wsparcie finansowania szpitali różnych poziomów referencyjnych, z czego połowa trafi do szpitali powiatowych.

– Zdaję sobie sprawę, że te środki nie rozwiążą wszystkich problemów. Jednak perspektywa tego roku jest dość obiecująca, ponieważ dochody składowe NFZ rosną w dobrym tempie. Więc na pewno, jak będziemy w kolejnych okresach dzielili ten tort dodatkowych środków, to wiadomo, że szpitale powiatowe na tym zyskają. – podawał.

Prezes zwrócił uwagę na konieczność pilnowania efektywności funkcjonowania wszystkich, nie tylko powiatowych, szpitali. Jeśli chodzi o strategię, to NFZ chce poprawić swój wizerunek w przestrzeni publicznej. Do tej pory NFZ koncentrował się bardzo na wymiarze roz-

liczeniowym. Teraz chce bardziej patrzeć na pacjenta, na to, jaka wartość dostarczana jest na podstawie pieniędzy przekazywanych do systemu, a nie tylko na to, czy pieniądze są przekazywane.

– W ramach samokrytyki zdajemy sobie sprawę, że poziom innowacji w publicznym systemie opieki zdrowotnej jest zbyt mały – twierdził prezes – Tymczasem innowacje są potrzebne, bo bez nich nie da się zaspokoić rosnących potrzeb ludności. Mamy i starzejące się społeczeństwo, i wzrost świadomości medycznej naszych obywateli, a zasoby jak wyglądają, to już Państwo wiecie najlepiej – mamy zmniejszającą się liczbę lekarzy.

Strategia NFZ została zbudowana na podstawie zrównoważonej karty wyników. To narzędzie dostosowane do specyfiki podmiotów publicznych. W strategii wyodrębniono trzy grupy instrumentariuszy: pacjenci, świadczeniodawcy oraz władza publiczna.

Andrzej Płonka zwrócił uwagę na to, że sytuacja szpitali powiatowych nie jest dobra. Podkreślił, że dyrektorzy potrafią nimi zarządzać. Znają się na tym. Dlatego nie należy im robić zarzutów, że jest przeciwnie. Powodem złej sytuacji jest tu brak pieniędzy. Prezes ZPP wspominał o tym, że powiaty i szpitale powiatowe posiadają inne dane dotyczące stanu szpitali powiatów niż resort zdrowia. O tym, że brakuje lekarzy Związek Powiatów Polskich mówił od lat. Proponował wprowadzenie ułatwień dla kadry zza granicy. Tymczasem aktualnie ZPP otrzymuje zarzut, że przyczyną takiego stanu jest nieodpowiedni poziom opłacania

– Możemy być dumni z wielowiekowej tradycji udziału powiatów w systemie ustrojowym państwa i w życiu narodu. – napisał do ZPP Prezydent RP Andrzej Duda.

Galę uświetnił koncert Estery Naczek-Suskiej wraz ze Szkołą Śpiewu Estradowego Studio Esti. Niespodzianką wieczoru był występ Jerzego Stępnia, który zagrał na saksofonie.

lekarzy przez samorządy. Zauważył, że sieć szpitali nie działa dobrze.

– Chciałbym bardzo, abyśmy siedli do wspólnego stołu z Ministerstwem Zdrowia i jako partner rozmawiali o naszej sytuacji w służbie zdrowia.

Andrzej Kalata, Starosta Żywiecki poprosił o realną ocenę skutków wprowadzenia sieci szpitali.

– Co się stało, dlaczego tak się stało, jaka jest sytuacja szpitali w sieci. Nie wiem, czy Państwo robiliście konsultacje przed wprowadzaniem tej reformy. Myślę, że wszyscy mieliśmy nadzieję, że sieć szpitali będzie dobrym gestem w stosunku do powiatów, bo poprzednio była tendencja do prywatyzowania. Natomiast patrząc z perspektywy roku, mam wrażenie, że celem była likwidacja naszych szpitali.

W 2019 r. nastąpią, jak ocenił Andrzej Kalata, pełne skutki zmian.

– Co się stało, skoro większość szpitali, które miały dobry wynik są teraz na minusie? Szpital w Żywcu w 2017 r. był na plusie, a w kolejnym roku jest na bardzo dużym minusie, a za rok 2019 sytuacja będzie jeszcze gorsza informował Starosta Żywiecki. Dlaczego? Szpital jest w sieci. Jest w I preferencji. 93 proc. pacjentów przyjmowanych jest „na ostro”. Nie mamy planowanych zabiegów, nie mamy nowego oddziału. Fundusz nam za to nie płaci. Dlaczego nie płacicie nam za to, że przyjmujemy pacjentów? Dlaczego nie płacicie nam za to, że wykonaliśmy 118 proc. ryczałtu? Dlaczego nie ma systemu, że pieniądz idzie za pacjentem? mówił starosta. Przecież w takim szpitalu leczy się także pacjent z różnych stron Polski. Jak można zmusić szpital do leczenia pacjentów, nie dając na to pieniędzy? To jest skandal. – dodawał.

Grzegorz Kubalski, zastępca dyrektora Biura ZPP, omówił projekt nowelizacji ustawy o publicznym transporcie zbiorowym przygotowanym przez resort infrastruktury. Jak mówił, nie sprzyja on rozwojowi transportu lokalnego. W ocenie dyrektora może nawet doprowadzić do destrukcji

przewozów autobusowych. Projekt otrzymał także negatywną opinię strony samorządowej zespołu ds. infrastruktury Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. Projekt wprowadza opracowywanie i przyjmowanie planów transportowych na poziomie województwa, nie dopuszcza prawa wyłącznego.

Uczestnicy zgromadzenia mieli także okazję do zapoznania się z ciekawymi wykładami na temat partnerstwa publiczno-prywatnego prowadzonymi przez radców prawnych. Dr Rafał Cieślak przedstawił ostatnią nowelizację ustawy o PPP. Omówił kryteria oceny ofert, wykonywanie umowy o PPP, rynek PPP w Polsce.

Mecenas Andriana Mierzwa-Bronikowska zaprezentowała projekty drogowe w Polsce, które miały być realizowane w formule PPP i przyczyny, dla których zakończyły się one niepowodzeniem. Omówiła znaczenie etapu analiz w projektach PPP. Zaprezentowała nowe projekty drogowe, które będą realizowane w formule PPP.

Po prelekcjach samorządowcy zainteresowani realizacją inwestycji w formule PPP mogli skorzystać z indywidualnych konsultacji, których udzielali prelegenci.

Pierwszy dzień Zgromadzenia zakończył się uroczystą galą.

Przedstawiciele najaktywniejszych gmin, powiatów oraz miast na prawach powiatu odebrali nagrody i dyplomy. ZPP wręczył je tym, którzy zajęli najwyższe pozycje w Ogólnopolskim Rankingu Gmin i Powiatów edycja 2018.

Wręczono również medale Bene Meritus Powiatom, które Zarząd ZPP przyznał za szczególne osiągnięcia wpływające na rozwój polskich powiatów, w tym przede wszystkim powodujące podniesienie poziomu życia mieszkańców, a także w uznaniu zasług na rzecz Związku Powiatów Polskich.

Galę uświetnił koncert Estery Naczek-Suskiej wraz ze Szkołą Śpiewu Estradowego Studio Esti. Niespodzianką wieczoru był występ Jerzego Stępnia, który zagrał na saksofonie. 🎷

ZGROMADZENIE PRZYJĘŁO 7 STANOWISK W NASTĘPUJĄCYCH SPRAWACH:

- ✓ racjonalnego rozwoju e-administracji,
- ✓ finansowania systemu oświaty,
- ✓ sytuacji w służbie zdrowia,
- ✓ koniecznych zmian w systemie dochodów jednostek samorządu terytorialnego,
- ✓ wsparcia realizacji zadań powiatów w zakresie ochrony środowiska,
- ✓ wynagradzania pracowników sektora publicznego,
- ✓ znaczenia dziedzictwa lokalnego dla rozwoju.

STANOWISKO ZPP

SYSTEM DOCHODÓW JST WYMAGA ZMIAN

Związek Powiatów Polskich domaga się konkretnych prac nad opracowaniem i wdrożeniem nowego systemu dochodów jednostek samorządu terytorialnego.

Obecnie obowiązujący system już dawno temu stał się niewydolny i niezapewniający dostatecznych środków na realizację wszystkich niezbędnych zadań publicznych. Jest to konsekwencją wielu czynników, w szczególności takich jak:

- ✓ dokonywane przez minione kilkanaście lat zmian przepisów podatkowych dotyczących podatków dochodowych. Wprowadzane w systemie ulgi w równym stopniu dotykają sektor samorządowy i rządowy; beneficjentem wzrostu podatków pośrednich – wynikającego z pozostawienia w rękach osób fizycznych i prawnych większej części dochodu – pozostaje natomiast jedynie strona rządowa;
- ✓ ciągłe podnoszenie standardów realizacji usług publicznych. Poszczególne resorty posługując się argumentem troski o korzystających z poszczególnych usług przyjmują przepisy prawne, nie poczuwając się do obowiązku podniesienia dochodów podmiotów realizujących te usługi;
- ✓ arbitralne deklarowanie podwyżek dla poszczególnych grup zawodowych, wynagradzanych często z budżetów samorządowych;
- ✓ znaczący wzrost kosztów pracy, a także kosztów eksploatacyjnych – przekładające się również na drastyczny wzrost kosztów realizacji inwestycji;
- ✓ finansowanie zadań zleconych na poziomie niższym niż rzeczywiste koszty ich realizacji oraz brak standardów sposobu ich realizacji.

ZPP ZA NIEZBĘDNE UWAŻA:

- ✓ uniezależnienie przysługujących JST udziałów w podatkach dochodowych od polityki podatkowej państwa. Sposobem na osiągnięcie tego celu może być wprowadzenie lokalnego podatku dochodowego (tzw. PIT komunalny). Alternatywnie JST powinny otrzymać dochody uzależnione od wysokości wpływów z podatku VAT i akcyzy;
- ✓ uznanie podatku od środków transportu za dochód własny powiatów. Obecnie podatek ten dotyczy wyłącznie pojazdów ciężkich, poruszających się przede wszystkim po drogach wyższej kategorii. Co więcej – to powiaty realizują przeważającą większość zadań związanych z rejestracją pojazdów, czy transportem drogowym;
- ✓ zracjonalizowanie opłaty skarbowej. Powinna ona przysługiwać temu organowi, który określoną czynność urzędową wykonuje.

Propozycje ZPP nie oznaczają chęci pozbawienia gmin części dochodów. – *Uznajemy, że gminy powinny otrzymać rekompensatę w innych dochodach, przede wszystkim w podatku od nieruchomości i opłatach urbanistycznych. Ten pierwszy jest ukształtowany w sposób nieracjonalny – przyjmując taki sam maksymalny limit opodatkowania niezależnie od położenia nieruchomości i od jej uzbrojenia w media. Te drugie są z kolei uregulowane w sposób praktycznie uniemożliwiający ich skuteczny pobór. W ten sposób następuje prywatyzacja zysków z urbanizacji, zaś jej koszty są społeczniane. Uszczelnienie systemu podatków i opłat w tych dwóch obszarach wystarczyłoby z nadkładem do pokrycia konsekwencji finansowych dokonanych zmian.* – czytamy w stanowisku. [📄](#)

KOMENTARZ

KOMENTARZ
Grzegorz P.
Kubalski

Przynajmniej część zasobów finansowych społeczności lokalnych powinna pochodzić z opłat i podatków lokalnych.

Zgodnie z art. 167 ust. 1 Konstytucji RP jednostkom samorządu terytorialnego zapewnia się udział w dochodach publicznych odpowiednio do przypadających im zadań. Praktycy samorządowi doskonale wiedzą, że norma ta w praktyce nie jest realizowana – podobnie jak art. 167 ust. 4 Konstytucji gwarantujący, że zmiany w zakresie zadań i kompetencji JST terytorialnego powinny następować wraz z odpowiednimi zmianami w podziale dochodów. Wobec zaistniałych w minionych miesiącach okoliczności – zwłaszcza wzrostu presji płacowej i gwałtownego wzrostu cen usług, zwłaszcza robót budowlanych – istniejąca obecnie sytuacja wymaga podjęcia pilnych prac nad systemem JST. Podjęte stanowisko wskazuje na najbardziej pilne zmiany. Czyni to oczywiście koncentrując się na kwestiach kluczowych z punktu widzenia powiatów.

Najistotniejszą sprawą jest oczywiście uniezależnienie

udziału w PIT – stanowiącego podstawową część dochodów własnych powiatów – od aktualnej polityki podatkowej państwa. Zapowiedziane zmiany, takie jak zerowy PIT dla młodych, czy podwyższenie kwoty wolnej od opodatkowania – choć korzystne dla obywateli – mogą się odbić bardzo poważnie na potencjale poszczególnych powiatów.

Zgodnie z art. 9 ust. 3 Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego przynajmniej część zasobów finansowych społeczności lokalnych powinna pochodzić z opłat i podatków lokalnych, których wysokość społeczności te mają prawo ustalać. Jednak powiaty nie mają przyznanego prawa do żadnych podatków lokalnych. A to w istotny sposób wpływa na ich możliwości rozwojowe. Warto w tym miejscu wskazać, że ze względów historycznych opłata skarbową za czynności realizowane przez organy powiatu i tak trafia do gmin – co jest rozwiązaniem trudnym do obronienia z punktu widzenia logiki. [📄](#)

STANOWISKO ZPP

Z TROSKĄ O LOS OŚWIATY

Inwestowanie w edukację dzieci i młodzieży jest zawsze inwestycją w przyszłość.

Tak wynika ze stanowiska ZO ZPP w sprawie finansowania systemu oświaty. Jest to szczególnie istotne w warunkach kryzysu demograficznego i konieczności budowania potencjału nie tylko najsilniejszych ośrodków metropolitalnych, lecz również zagrożonych wykluczeniem obszarów peryferyjnych. Prowadząc ponadpodstawowe szkoły ogólnokształcące i szkoły zawodowe, powiaty doskonale zdają sobie sprawę, jakie mają one znaczenie dla lokalnego i regionalnego rynku pracy, a tym samym dla poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego lokalnych i regionalnych wspólnot.

Przedstawiciele ZPP wielokrotnie podkreślali, że wprowadzanie do obecnego systemu finansowania wydatków oświatowych kolejnych rozwiązań generujących zwiększone skutki finansowe, bez refleksji nad konsekwencjami takich działań dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego doprowadzi do problemów systemowych. Od dawna wskazywali na konieczność zmiany algorytmu podziału części oświatowej subwencji ogólnej na algorytm jej naliczania tak, aby przewidziane na edukację w budżecie państwa środki były adekwatne do koniecznych do zrealizowania zadań. Aby powiaty były w stanie czynić to sprawnie i efektywnie, potrzebują wywiązywania się przez administrację rządową z obecnie obowiązujących, konstytucyjnych mechanizmów finansowania zadań publicznych.

Niewystarczający poziom finansowania wydatków oświatowych, ponoszonych przez jednostki samorządu terytorialnego, jest obecnie podstawowym problemem systemu zarządzania edukacją. ZPP podnosi to nie od dziś. Wydatki oświatowe samorządów nieustannie rosną. Powiększa się przy tym luka pomiędzy przekazywaną samorządom wartością subwencji oświatowej, a wydatkami własnymi powiatów. Tymczasem samorząd powiatowy w bieżącym roku szkolnym stoi przed dodatkowym wyzwaniem, jakim jest organizacja naboru tzw. podwójnego rocznika młodzieży do szkół średnich (absolwentów szkół gimnazjalnych i podstawowych). Zwiększenie liczby uczniów w sytuacji, gdy w większości powiatów do edukacji każdego z nich należy dołożyć środki własne doprowadzi do pogorszenia się wyniku finansowego powiatów.

Powiaty są gotowe podejmować wszystkie niezbędne działania i jednocześnie oczekują od rządu gotowości do debaty i współpracy przy poszukiwaniu optymalnych rozwiązań. [📄](#)

KOMENTARZ

KOMENTARZ
Jarosław
Komża

Środki z budżetu państwa muszą wystarczać co najmniej na pokrycie wypłat dla nauczycieli.

Główne postulaty środowiska powiatowego widoczne w stanowisku w sprawie finansowania systemu oświaty są dwa. Po pierwsze, subwencji oświatowej od rządu ma być tyle, by wystarczyła co najmniej na wynagrodzenia nauczycieli. Środowisko samorządowe nie raz już pokazywało, jak rośnie z roku na rok skala współfinansowania przez JST wydatków oświatowych. Subwencja z budżetu państwa nie wystarcza już nawet na pensje pracowników systemu oświaty. Stąd ostatni postulat Związku Powiatów Polskich, by jednoznacznie stwierdzić – poprzez odpowiednią, zaproponowaną w stanowisku ZPP, zmianę ustępu 8 w artykule 30 Karty Nauczyciela – że pieniądze na wynagrodzenia nauczycieli gwarantowane są przez państwo w dochodach JST, poprzez część oświatową subwencji. Chodzi o jednoznaczne przesądzenie, że samorządy terytorialne mają otrzymywać z budżetu państwa fundusze w takiej wysokości, by wystarczały co najmniej na pokrycie wypłat nauczycielskich wynagrodzeń.

Drugim postulatem jest powiązanie systemu nauczycielskich wynagrodzeń z osiąganym przez nich skutkami nauczania, czyli z poziomem jego jakości. Mechanizm finansowania wynagrodzeń nie jest bowiem wyodrębnionym elementem i jego ustalenie nie powinno być celem samym w sobie. Stanowi on bowiem część systemu finansowania edukacji w państwie i szerzej całościowej organizacji tego systemu i zarządzania nim. Dlatego poziom wynagrodzeń i jakość nauczania powinny być ze sobą nierozdzielnie połączone i wzajemnie zależne.

Oczywiście, jeśli założymy, że kluczowym aspektem procesu edukacyjnego jest jego jakość, to obecny poziom wynagrodzeń nauczycieli raczej nie zachęca najlepszych absolwentów kierunków do podejmowania pracy w zawodzie nauczyciela. A w konsekwencji, w dłuższej perspektywie prowadzi to do pogorszenia poziomu nauczania. I jak pokazują ostatnie wydarzenia, będzie też prowokował do środowiskowych akcji protestacyjnych. Z drugiej jednak strony dotychczasowe doświadczenia pokazują, że konsekwencje decyzji rządowych, w tym również finansowe wbrew zapewnieniom resortu edukacji spadają na budżety samorządów. Chodzi o to, by takie sytuacje wyeliminować. [📄](#)

STANOWISKO ZPP

JAK UZDROWIĆ SŁUŻBĘ ZDROWIA

Zwiększenie wyceny świadczeń, przyspieszenie zmian prawnych w zakresie wzrostu środków na finansowanie ochrony zdrowia, deficyty kadrowe to niektóre z postulatów zmian w obszarze ochrony zdrowia proponowane przez XXV Zgromadzenie Ogólne Związku Powiatów Polskich w stanowisku w sprawie sytuacji w służbie zdrowia.

Związek Powiatów Polskich z rosnącym niepokojem obserwuje sytuację w sektorze ochrony zdrowia. Realizacja zadań publicznych na oczekiwanym przez mieszkańców poziomie wymaga adekwatnych środków finansowych. Dlatego powiaty oczekują podjęcia konkretnych działań, które pozwolą na realną poprawę sytuacji w ochronie zdrowia.

W konsekwencji wnoszą o niezwłoczny wzrost wyceny świadczeń o 15 proc. we wszystkich rodzajach świadczeń. Takie zwiększenie wyceny świadczeń, w ocenie ZPP, pozwoli na ustabilizowanie sytuacji finansowej szpitali powiatowych.

Obecnie, jak podaje ZPP, przytłaczająca większość powiatowych podmiotów leczniczych boryka się z problemem narastającego zadłużania, brakiem środków na wynagrodzenia dla pracowników czy utrzymaniem płynności finansowej. Podwyżki plac głównie lekarzy i pielęgniarek, a także wzrost płacy minimalnej oraz wzrost kosztów energii elektrycznej wpłynęły na znaczące pogorszenie się sytuacji finansowej szpitali powiatowych. W tej sytuacji, zdaniem ZPP, jedynie wzrost wyceny świadczeń we wszystkich rodzajach świadczeń, nie zaś w wybranych dziedzinach, realnie wpłynąłby na poprawę sytuacji finansowej szpitali powiatowych. Szpitale powiatowe wymagają podjęcia rozwiązań, które zrekonstruowałyby ich kondycję w sposób kompleksowy. W odpowiedzi na postulaty płynące z różnych środowisk Ministerstwo Zdrowia zadeklarowało, że na internistykę i chirurgię wycena świadczeń wzrośnie w zależności od konkretnego świadczenia od 5 proc. do 15 proc.

– Taka propozycja jest oczywiście krokiem w dobrą stronę, jednakże jako rozwiązanie docelowe jest trudna do przyjęcia. Jest bowiem zbyt

niska i zbyt wąska przedmiotowo, aby uchronić szpitale powiatowe przed dalszym zadłużaniem się. – ocenia ZPP.

Zdaniem Zgromadzenia Ogólnego ZPP, konieczne jest również przyspieszenie zmian prawnych w zakresie wzrostu środków na finansowanie ochrony zdrowia. Zgodnie z art. 131c ust. 1 pkt 2 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych na finansowanie ochrony zdrowia w 2019 r. planuje się przeznaczyć nie mniej niż 4,86 proc. PKB. Wskaźnik ten ma wzrosnąć do 6 proc., ale dopiero w 2024 r.

Kolejną kwestią są problemy kadrowe. Do deficytu lekarzy i pielęgniarek zwłaszcza po wprowadzeniu standardów zatrudnienia doszły obecnie trudności w obsadzaniu składów w karetkach.

– Od 1 stycznia 2018 r. w karetkach mogą jeździć wyłącznie lekarze ze specjalizacją w ratownictwie medycznym lub tacy, którzy w chwili wejścia w życie nowych przepisów rozpoczęli szkolenie w tym zakresie. Znaczące problemy z możliwością obsadzenia dyżurów, wynikające ze spadku licz-

by uprawnionych lekarzy mogących pełnić dyżury w specjalistycznych ambulansach, w efekcie spowodowały również spadek liczby samych karettek specjalistycznych i przekształcenie ich na karetki podstawowe takie, w których miejsce lekarza zajmuje ratownik medyczny. Odbywa się to ze szkodą dla pacjentów. – twierdzi ZPP. Dlatego w stanowisku Zgromadzenia Ogólnego ZPP wnosi o rozszerzenie zakresu specjalizacji lekarzy uprawnionych do dyżurowania w zespołach ratownictwa medycznego, chociażby o internistów.

Istnieje ponadto potrzeba zwiększenia kadr medycznych oraz wprowadzenia nowych zawodów, których przedstawiciele mogliby odciążać

ZPP wnosi o niezwłoczny wzrost wyceny świadczeń o 15 proc. we wszystkich rodzajach świadczeń.

2 kwietnia 2019 r., pikietą pod Ministerstwem Zdrowia zorganizowana przez OZPSP i ZPP.

KOMENTARZ

KOMENTARZ
Bernadeta Skóbel

Szpitale powiatowe stoją aktualnie przed kryzysem, który można porównywać do sytuacji sprzed blisko 20 lat, kiedy przyjęto tzw. ustawę 203, zapewniającą pracownikom ochrony zdrowia podwyżki, ale bez zapewnienia źródła ich sfinansowania. Skutki tamtej decyzji politycznej odczuwane były przez kilkanaście kolejnych lat.

Dzisiaj sytuacja może nie jest identyczna, ale mechanizm jest podobny. W 2018 r. rząd negocjował podwyżki, jak i zmiany warunków pracy z wybranymi grupami zawodowymi, z pominięciem głosu podmiotów leczniczych oraz podmiotów tworzących. Ich skutkiem jest rozstrój siatki płacowej w publicznym sektorze ochrony zdrowia. Przy czym słowo „negocjacje” jest tutaj trochę na wyrost, jeżeli spojrzymy na ekspresowy przebieg rozmów ze związkami zawodowymi reprezentującymi pielęgniarki i położne.

Skutkiem niefortunnych decyzji podjętych w 2018 r. na szczeblu centralnym i podejmowane w ślad za nimi szybkie zmiany legislacyjne, które ustanawiały prowizoryczne rozwiązania placowe dla niektórych grup zawodowych szpitale powiatowe stanęły przed problemem rozwiązania problemu dysproporcji wynagrodzeń wśród pracowników.

O rzeczywistym pogorszeniu sytuacji w podmiotach leczniczych świadczy fakt, że na koniec 2018 r. wiele podmiotów, które dotychczas miały stabilną sytuację finansową wykazała ujemny wynik finansowy również po skorygowaniu o odpisy amortyzacyjne. Problemy finansowe pogłębia również wzrost minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wprowadzenie od początku 2019 r. standardów w zakresie liczby pielęgniarek w odniesieniu do liczby łóżek. Osoby

wysoko wyspecjalizowanych pracowników takich jak lekarze czy pielęgniarki.

– Projekt nowelizacji ustawy o zawodach pielęgniarki i położnej, przewidujący możliwość kształcenia w tych zawodach na studiach nie-stacjonarnych, został 11 miesięcy temu skierowany do konsultacji publicznych i do dzisiaj nie ma żadnych postępów w tym zakresie. Jest to jedyny zawód medyczny, którego kształcenie odbywać się może wyłącznie w systemie stacjonarnym. Brak regulacji w niniejszym zakresie w praktyce uniemożliwia osobom wykonującym zawód opiekuna uzupełnienie wykształcenia i dokonanie zmiany wykonywanego zawodu. – wynika ze stanowiska.

Od lat występują problemy związane ze stwierdzaniem zgonu i ustalaniem rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych. W tym zakresie Związek Powiatów Polskich przedkłada stronie rządowej konkretne propozycje legislacyjne. Tymczasem resort zdrowia nie znalazł jeszcze rozwiązań na wspomniane problemy.

– Brak zdolności resortu do znalezienia rozwiązań zwłaszcza w sytuacji, gdy Związek Powiatów Polskich przedkłada konkretne propozycje legislacyjne wystawia nie najlepsze świadectwo Ministerstwu Zdrowia. – czytamy w stanowisku Zgromadzenia Ogólnego ZPP. »

wykonujące zawody medyczne oczywiście powinny być dobrze wynagradzane – proporcjonalnie do wymaganych kompetencji i odpowiedzialności, jaką ponoszą. Zasady wynagradzania powinny zachęcać do podejmowania kształcenia na kierunkach medycznych, a później do podejmowania pracy u polskich świadczeniodawców. Konieczne jest jednak uporządkowanie przepisów dotyczących zasad przekazywania środków finansowych podmiotom leczniczym. Punktem wyjścia powinien być powrót do stosowania w odniesieniu do wszystkich pracowników ustawy o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego niektórych pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych, rezygnacja z oznaczania środków na wynagrodzenia dla wybranych grup zawodowych z ewentualną modyfikacją, oszacowanie i włączenie kosztów podwyżek do puli środków otrzymywanych w ramach kontraktu.

Nie dopatrywałabym się całego zła we wprowadzeniu tzw. sieci szpitali. Sama idea wprowadzenia sieci była słuszną. Wątpliwości budzi pula środków finansowych, mechanizm podziału środków oraz brak gwarancji zapłaty przez płatnika za świadczenia ratujące zdrowie i życie, pomimo prawnego obowiązku udzielania takich świadczeń po stronie podmiotu leczniczego. »

STANOWISKO ZPP

ZA RACJONALNYM ROZWOJEM E-ADMINISTRACJI

Związek Powiatów Polskich zwraca się do strony rządowej z apelem o podjęcie wspólnych, skoordynowanych działań dla rozwoju skutecznej informatyzacji administracji.

Zaangażowanie samorządów we wdrażanie nowoczesnych rozwiązań od początku do końca, przyczyni się do poprawy świadczenia usług publicznych – zauważa Zgromadzenie Ogólne ZPP w stanowisku w sprawie racjonalnego rozwoju e-administracji podjętym 3 kwietnia br.

Związek Powiatów Polskich liczy na kontynuację wspólnych działań ze stroną rządową dla dobra społeczeństwa i samorządu. W ocenie korporacji wprowadzanie nowych technologii w zakresie e-administracji bez udziału powiatów będzie się odbywało ze szkodą dla administracji centralnej, samorządowej, ale przede wszystkim dla obywateli. Zaniepokojenie Związku Powiatów Polskich budzą bowiem zmiany niedawno zapowiadane i proponowane przez stronę rządową.

Po pierwsze, jak czytamy w stanowisku, według doniesień prasowych, jesienią 2019 roku w ramach tzw. pakietu deregulacyjnego planowana jest likwidacja obowiązku posiadania przez kierowców dokumentu prawa jazdy w trakcie jazdy. Rozwiązanie to jest niewątpliwie społecznie pożądane (oznacza zniesienie mandatów za brak dokumentu), jednak jego odpowiedzialne wdrożenie wymaga czasu i odpowiednich przygotowań. Resort cyfryzacji postanowił, iż wiedzę na temat posiadanych uprawnień do kierowania pojazdami Policja i inne organy będą czerpały z Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców. Oznacza to konieczność zapewnienia niezakłóconego, ciągłego i prawidłowego działania systemu, a także synchronicznego przekazywania danych pomiędzy SI Kierowca obsługującym starostów a CEPIK. Według ekspertów samorządowych ds. informatyzacji, przygotowanie i wdrożenie zmian systemowych pozwalających na stabilną pracę w samorządach w razie zniesienia obowiązku posiadania prawa jazdy, wymaga

czasu min. 2 lata. Ponadto, dzisiaj nie przedstawiono do uzgodnienia projektów aktów prawnych pozwalających na wprowadzenie ww. zmian w życie. W świetle powyższego ZPP uważa, że bezkrytyczne dążenie do pospiesznego wdrożenia e-prawa jazdy może zakończyć się równie spektakularnymi problemami, jak te, które były konsekwencją nieprzemyślanego uruchomienia CEP 2.0. Dlatego domaga się racjonalności i rzetelnych konsultacji planów ministerstwa z samorządami.

– Wszelkie zmiany dotyczące informatyzacji, które dotyczą powiatów, powinny być tworzone w ścisłej współpracy z przedstawicielami jednostek samorządu terytorialnego. – podkreślają przedstawiciele powiatów.

Wątpliwości Związku Powiatów Polskich budzi ponadto projekt nowej ustawy o elektronizacji doręczeń oraz o zmianie niektórych innych ustaw, zaprezentowany przez Ministerstwo Cyfryzacji.

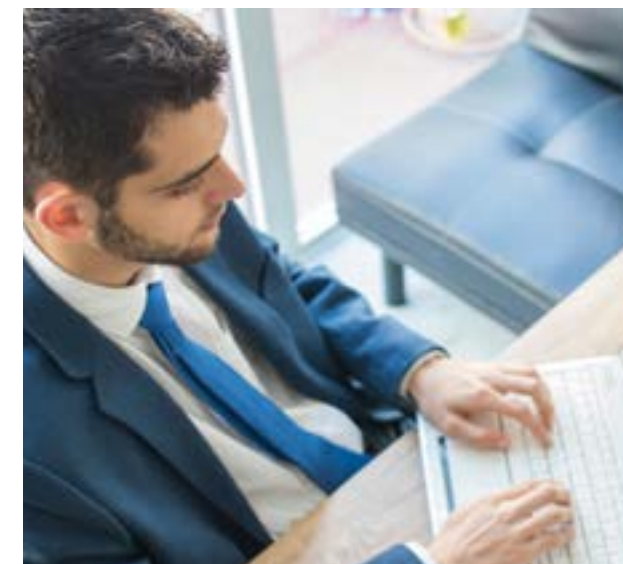
Co prawda idea elektronizacji postępowań i usług publicznych zasługuje na poparcie, ale w przypadku proponowanej ustawy, będzie się to działo kosztem budżetów samorządów. Jak wskazuje Ocena Skutków Regulacji projektu ustawy, skutkiem ubocznym zmiany zasadniczego sposobu doręczeń z przesyłką listowych na elektroniczne jest zagrożenie 65 proc. dochodów Poczty Polskiej S.A., pochodzących z doręczania przesyłek listowych. Aby zrekompensować Poczcie Polskiej ww. uszczerbek finansowy, resort cyfryzacji postanowił zaproponować, by samorządy pokryły

niedobór powstały wskutek wdrożenia nowych przepisów. Wszystkie skrzynki podawcze podmiotów publicznych będą założone w ramach usługi oferowanej przez Poczta Polska S.A., zostaną tam też domyślnie założone skrzynki doręczeń podmiotów znajdujących się w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej

Wprowadzanie nowych technologii w zakresie e-administracji musi odbywać się z udziałem powiatów.

oraz Krajowym Rejestrze Sądowym. Poczta Polska będzie też świadczyła tzw. publiczną usługę hybrydową, w ramach której pismo kierowane przez obywatela w postaci papierowej będzie digitalizowane i odpowiednio pismo kierowane do obywatela będzie drukowane dopiero w ramach Poczty Polskiej. Zgodnie z projektem, podmiot publiczny, a będą to przede wszystkim jednostki samorządu terytorialnego, będzie ponosił opłatę nie tylko za korespondencję wychodzącą, ale również część przychodzącą tą, która była przesyłana w postaci elektronicznej. Wysokość opłaty uzależniona będzie od wolumenu transferu na skrzynkę podawczą. W ten sposób dotychczasowe koszty ponoszone przez obywateli (stanowiące tym samym dochód Poczty Polskiej) zostają przeniesione na organy samorządowe.

Dlatego Związek Powiatów Polskich stanowczo sprzeciwia się rozwiązaniu, które ma ratować budżet Poczty Polskiej S.A. kosztem budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Jednocześnie deklaruje pomoc przy opracowaniu takich rozwiązań, które pozwolą na skuteczne osiągnięcie celów ustawy, bez uszczuplania finansów samorządów.

KOMENTARZ

KOMENTARZ
Monika
Małowiecka

Zarówno strona rządowa, jak i samorządowa wydają się robić wiele, aby zrealizować z sukcesem proces informatyzacji instytucji publicznych.

Konieczność współpracy pomiędzy rządem i samorządem w zakresie rozwoju e-administracji jest sprawą oczywistą – z jednej strony niezbędne jest podejmowanie rozstrzygnięć strategicznych na poziomie centralnym, z drugiej zaś – należy uwzględnić realia, z jakimi stykają się obywatele i urzędnicy na poziomie lokalnym w swojej codziennej pracy. Wydaje się, że obie strony tę konieczność rozumieją i akceptują. Co więcej, zarówno strona rządowa, jak i samorządowa wydają się robić wiele, by zrealizować z sukcesem proces informatyzacji instytucji publicznych, a na potwierdzenie powyższej tezy warto przytoczyć chociażby zapewnienia ministra właściwego do spraw informatyzacji w zakresie problemów poruszonych w stanowisku XXV Zgromadzenia Związku Powiatów Polskich. Na ostatnim posiedzeniu Zespołu ds. Społeczeństwa Informacyjnego Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, które odbyło się 15 kwietnia br., członkowie omawiali zarówno projekt ustawy o elektronizacji doręczeń oraz o zmianie niektórych innych ustaw, jak i postęp prac nad wdrożeniem rozwiązań dotyczących zniesienia obowiązku posiadania „przy sobie” podczas kontroli drogowej dokumentu prawa jazdy. Przedstawiciele ZPP zgłosili swoje uwagi, które zostały w większości przyjęte przez stronę rządową.

Po pierwsze, przedstawiciele resortu cyfryzacji poinformowali, iż projekt ustawy o elektronizacji doręczeń oraz o zmianie niektórych innych ustaw, zostanie

istotnie zmieniony. Zarówno strona rządowa, jak i samorządowa uznały, że kierunek wprowadzanych zmian jest słuszny i potrzebny, jednak z uwagi na wielość problemów wskazanych m.in. przez samorządowców w toku konsultacji społecznych i uzgodnień międzyresortowych konieczna jest częściowa korekta zapisów ustawy. Strona rządowa przychyliła się do wniosku ZPP, by usługi związane z elektronizacją doręczeń były nieodpłatne również dla samorządów.

Po drugie, na posiedzeniu Zespołu ds. Społeczeństwa Informacyjnego KWRiST, przedstawiciele Ministerstwa Cyfryzacji przedstawili dane dotyczące wejścia w życie tzw. jazdy „bez prawa jazdy”. Zaznaczono, że prace nad stroną legislacyjną i techniczną projektu są cały czas w toku, jednak przewidywany pierwotnie termin wdrożenia (lipiec 2019 roku) należy przesunąć. Wskutek zastrzeżeń zgłoszonych przez m.in. ZPP, resort cyfryzacji postanowił rekomendować nową datę zniesienia obowiązku posiadania „przy sobie” dokumentu prawa jazdy na 1 stycznia 2020 roku. Jednocześnie strona rządowa zapewniła o monitorowaniu sytuacji i kontynuowaniu aktywnej współpracy z samorządami.

Należy zatem zauważyć, że postulaty zawarte w stanowisku Zgromadzenia Ogólnego ZPP zostały zaaprobowane i przyjęte do realizacji niemalże natychmiast. Być może jest to dobra wróżba na przyszłość oznaczająca pozytywną i owocną współpracę.

STANOWISKO ZPP

W OBRONIE ŚRODOWISKA

Konkretnie działania inwestycyjne, wzmocnienie kompetencji i doposażenie urzędów oraz odpowiednie finansowanie pomogą poprawić stan środowiska.

Związek Powiatów Polskich od początków swojego istnienia dostrzegał znaczenie ochrony środowiska. Najlepszym tego dowodem jest prowadzenie poczynając od 2007 r. rankingu energii odnawialnej. Przez wiele lat jego funkcjonowania poszczególne jednostki samorządu terytorialnego zgłosiły ponad 4.500 przedsięwzięć. Związek Powiatów Polskich uczestniczył również w projekcie „Dobry klimat dla powiatów” budującym potencjał lokalnych wspólnot do przeciwdziałania zmianom klimatu i adaptacji do nich.

W stanowisku w sprawie wsparcia realizacji zadań powiatów w zakresie ochrony środowiska przyjętym przez Zgromadzenie Ogólne 3 kwietnia 2019 r. ZPP przedstawia kilka kluczowych zagadnień, które w jego ocenie, będą stanowiły istotne wyzwania dla Polski i tworzących ją wspólnot samorządowych.

– Zabezpieczenie produkcji energii (najlepiej z paliw narodowych) należy do podstawowych wyzwań administracji. Od kilku lat do aspektu narodowego paliwa dodano aspekt klimatyczny. Niestety błędnie tylko węgiel którego spalanie jest niestety w kolizji z polityką Unii Europejskiej traktowany jest jako nasze jedyne narodowe paliwo. Zapomina się lub lekceważy polskie paliwa takie jak odpady komunalne spalane w spalarniach, biogaz produkowany z ogólnie pojętej frakcji biodegradowalnej, biomasa, energię słoneczną oraz wiatrową. Z punktu widzenia bezpieczeństwa energetycznego zasadne jest wsparcie lokalnych działań, zapewniających samowystarczalność energetyczną poszczególnych wspólnot. – czytamy w stanowisku.

Podstawowa na dziś kwestia to także walka ze smogiem. Zmniejszanie poziomu zanieczyszczenia powietrza ma kilka aspektów.

– Po pierwsze, owe zanieczyszczenie wynika z tzw. niskiej emisji generowanej przez ruch samochodowy oraz ogrzewanie węglem lub odpadami prywatnych nieruchomości. Wiąże się z tym postulat usprawnienia działania Programu „Czyste Powietrze”, o co apelujemy do władz centralnych. Ponadto uważamy, że warto rozważyć wprowadzenie zachęt fiskalnych w podatku od towarów i usług, które preferowałyby postawienie na źródła ciepła przyjazne środowisku. Po drugie, zwracamy uwagę na konieczność termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej. W celu zmniejszenia zużycia energii w ostatnich latach uczyniono wiele w tym zakresie, lecz potrzeby nadal istnieją. Koniecznym jest wzmocnienie kompetencji organów administracji publicznej pozwalające na wykrywanie i karanie tych, którzy generują niedopuszczalne albo nadmierne zanieczyszczenia zarówno do powietrza, gruntów jak i wód. Do efektywnego podejmowania wskazanych czynności niezbędne jest także doposażenie odpowiednich organów. – zauważa ZPP.

Nadal nie rozwiązany jest problem gospodarowania odpadami komunalnymi i przemysłowymi. Z punktu widzenia samorządu powiatowego ważna jest kwestia ich składowania. – Nielegalne składowiska, ich samozapłony, czy prowadzenie z naruszeniem przepisów i aktów administracyjnych, to poważne zagrożenie dla właściwego stanu środowiska.

– Dostrzegając projektowane zmiany legislacyjne w tym zakresie, podnosimy konieczność zapewnienia samorządom odpowiednich środków na realizację zadań w tym obszarze albowiem w części przypadków posiadacz odpadów może nie mieć ustanowionego zabezpieczenia lub owe zabezpieczenie może być niewystarczające do pokrycia kosztów usunięcia odpadów. Wtedy to skutki finansowe podjętych przez organy działań będą musiały zostać pokryte z własnych

środków pozostających na niezmiennym poziomie, co należy ocenić negatywnie. – wynika ze stanowiska.

Rekultywacja gruntów to proces pozwalający na przywrócenie społeczeństwu tych terenów, które dotychczas były przedmiotem intensywnej działalności człowieka. Najwyższa Izba Kontroli w ramach kontroli realizowania przez starostów obowiązków nałożonych ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych oraz ustawą Prawo geologiczne i górnicze⁽¹⁾ wskazywała, że ma miejsce m.in. nieokreślenie terminu wykonania rekultywacji gruntów po eksploatacji kopalni, czy też niewywiązywanie się w pełni z obowiązku przeprowadzania co najmniej raz w roku kontroli wykonania rekultywacji obszarów poeksploatacyjnych. Starostowie odpowiadając na wnioski pokontrolne, zwracali uwagę na konieczność uproszczenia przepisów ustawy oraz braki kadrowe uniemożliwiające pełną realizację jej postanowień. Stąd też apelujemy o podjęcie prac legislacyjnych zmierzających do uczynienia przywołanej ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych bardziej czytelną oraz o adekwatne finansowanie zadań wynikających z tego aktu. Przypominamy, że zadania starosty, o których mowa, są zadaniami zleconymi z zakresu administracji rządowej.

Związek Powiatów Polskich po raz kolejny podnosi ponadto konieczność zapewnienia finansowania usuwania azbestu tak, aby osiągnąć efekty założone w „Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009–2032”. Problem azbestu należy rozwiązać definitywnie.

Ogólną konkluzją wynikającą z przywołanych stwierdzeń jest: bez odpowiedniego finansowania trudno będzie doprowadzić do poprawy stanu środowiska. Finansowanie musi służyć wsparciu dla podjęcia konkretnych działań inwestycyjnych oraz wzmocnieniu kompetencji i doposażeniu urzędów. Ponadto niezbędne jest podjęcie odpowiednich prac legislacyjnych. ☞

(1) Informacja Najwyższej Izby Kontroli o wynikach kontroli pn. „Rekultywacja terenów po eksploatacji kopalni objętych prawem własności nieruchomości gruntowej”, P/18/088.

KOMENTARZ

KOMENTARZ
Józef Neterowicz
Ekspert ds. Energii
Odnawialnej

Problemy środowiskowe pozostają nadal aktualne, a wraz z nimi ogromne wyzwania.

Dotychczasowe działania ZPP na rzecz ochrony środowiska naturalnego, takie jak prowadzenie rankingu energii odnawialnej dla powiatów przyczyniły się do zmniejszenia emisji kopalnego CO₂, pyłów powodujących niską emisję oraz realizacji zobowiązań wynikających z Pakietu 3x20.

Jednakże problemy środowiskowe pozostają nadal aktualne, a wraz z nimi czekają nas ogromne wyzwania. Podstawowym jest rosnąca cena węgla wynikająca ze wzrostu cen podstawowego nośnika energii na świecie, jakim jest cena baryłki ropy. W czasie niskich cen węgla podniesiono zarobki górnikom oraz powrócono do wypłacania deputatów węglowych co niestety miało i ma bezpośrednie przełożenie na dodatkowy wzrost cen wydobycia węgla. Efektem jest konieczność wzrostu importu tańszego węgla w ilości 19 mln ton rocznie. Spodziewany wzrost praw emisji CO₂ również dodatkowo przyczyni się do wzrostu ceny energii. Postulujemy zatem, by stworzyć system promujący energię odnawialną oraz system kar i zachęt w kierunku zmniejszenia efektu smogu.

Ciągle nierozwiązana pozostaje sprawa ekologicznego zagospodarowania odpadów komunalnych, a w szczególności pre-RDFu, który jest wytwarzany na ogromną skalę w ponad 150 sortowniach odpadów w całej Polsce. Ze względu na restrykcyjne plany budowy tylko 8 spalarni odpadów oraz ograniczone moce polskich cementowni, ciągle pozostaje do zagospodarowania ponad 2 mln ton pre RDFu. Dlatego konieczną jest budowa dodatkowych spalarni odpadów – drugiego i jedyne po cementowniach ekologicznego sposobu jego zagospodarowania. Tym bardziej, że w Polsce posiadamy rozwiniętą sieć ciepłowniczą, która pozwala na osiągnięcie wysokiej sprawności spalarni.

Ważne jest również propagowanie idei sortowania u źródła – jako jedyne czystego i darmowego sposobu segregacji odpadów oraz możliwości wykorzystania tam wydzielonej frakcji biodegradowalnej – surowca do produkcji biometanu. Rozwiązania te pozwolą na obniżenie kosztów gospodarki odpadami i na zmniejszenie importu gazu ziemnego oraz uniknięcie niekontrolowanej emisji biogazu do atmosfery, powstającego z rozkładu frakcji bio, który jest 20 krotnie bardziej szkodliwy niż CO₂ dla efektu cieplarnianego.

Dla przyszłości Polski kluczowym jest potraktowanie tych wyzwań niezwykle poważnie i priorytetowo, tak jak kiedyś potraktowano działania infrastrukturalne. ☞

STANOWISKO ZPP

O PŁACACH W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

Służebny charakter pracy nie może być uzasadnieniem dla ustalania wynagrodzenia nieadekwatnego do wymaganych kompetencji oraz zakresu zadań i odpowiedzialności.

Jakość życia każdego obywatela zależy od sprawnego funkcjonowania szeroko rozumianego sektora publicznego. Praca nauczycieli przesądza o szansach edukacyjnych naszych dzieci i młodzieży, praca lekarzy determinuje naszą długość życia, praca zarządzających jednostkami samorządu terytorialnego decyduje o rozwoju naszego miejsca zamieszkania i o zapewnieniu najistotniejszych usług publicznych. Zawody te mają w swojej specyfice bardzo wyraźny element służby na rzecz innych. Nie uzasadnia to niskich gratyfikacji.

Przypomina o tym Zgromadzenie Ogólne ZPP w stanowisku w sprawie wynagradzania pracowników sektora publicznego. Zwraca uwagę na szczególną sytuację włodarzy samorządowych. Bowiem w konsekwencji decyzji dotyczącej ograniczenia wysokości wynagrodzeń osób zarządzających w JST o 20 proc. na przestrzeni dwudziestu lat wynagrodzenia wzrosły jedynie symbolicznie. W 2000 r. maksymalne wynagrodzenie zasadnicze starosty w największych powiatach wynosiło 4.500 zł, a obecnie jest to 5.000 zł. Oznacza to wzrost o 11 proc.

W TYM CZASIE:

- ✓ wysokość inflacji wyniosła 47,3 proc.;
- ✓ przeciętne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw wzrosło o 143,1 proc.;
- ✓ minimalne wynagrodzenie za pracę wzrosło o 221,4 proc.

W konsekwencji, gdy w roku 2000 maksymalne wynagrodzenie zasadnicze starosty wynosiło 2,2 przeciętnego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, obecnie się z nim zrównało.

ZPP dostrzega konieczność podniesienia wynagrodzenia osób zarządzających w sektorze publicznym. Dotyczy to również kadry zarządzającej w administracji rządowej. Zmiany powinny w szczególności objąć większe zróżnicowanie wynagrodzenia zasadniczego w zależności od cech zarządzanej jednostki. W związku z osiągnięciami w zarządzaniu znajdującymi swoje odzwierciedlenie chociażby w realizowanych inwestycjach, czy też pozyskiwanych środkach zewnętrznym powinno być również możliwe przyznawanie nagród. 📌

KOMENTARZ

KOMENTARZ
Bartłomiej
Zydel

To ważne, gdy praca pozwala nam na realizację ideałów, ale liczy się także motywacja finansowa.

Sprawne funkcjonowanie państwa wymaga właściwych unormowań prawnych, proceduralnych. Jednak bez odpowiedniej, wykształconej i doświadczonej kadry, trudno będzie osiągnąć wysoką sprawność nawet przy najlepszych regulacjach, co jak wiemy również stanowi pewien problem dla funkcjonowania polskiej administracji. A nie ulega wątpliwości, że w ramach krajowej administracji publicznej przemożną rolę odgrywa administracja samorządowa.

Przedstawione dane pokazują jasno: przy utrzymaniu dotychczasowego trendu mogą wystąpić ogromne trudności przy pozyskiwaniu odpowiednich osób do pracy we władzach samorządowych. Wprowadzona zasada dwukadencyjności spowoduje zaś, że do piastowania najważniejszych funkcji w jednostkach samorządu terytorialnego będzie trzeba praktycznie permanentnie angażować nowych ludzi. Przy zachowaniu obecnego status quo przekonanie kogoś do skierowania swoich kroków zawodowych na samorządową drogę może być syzyfową pracą.

Jak przypominali wykonawcy przeboju popularnego na przełomie lat dziewięćdziesiątych i dwutysięcznych „pieniądze to nie wszystko”. Zgoda.

Wszyscy wiemy, że motywacja finansowa nie wystarczy do należytego sprawowania swoich obowiązków, do pełnienia służby publicznej. Każdy z nas wie, jakie są cechy wzorowego włodarza, jakie ideały powinien wyznawać. Jednak dochodzimy do momentu, w którym realizacja ideałów może oznaczać daleko idące wyrzeczenia...

Problemem jest także kwestia elementów motywacyjnych w wynagrodzeniach osób zarządzających. Powinno nastąpić pewne uelastycznienie systemu w myśl zasady „każdemu według zasług” przy zachowaniu stabilnej podstawy (z czym, jak wiemy, różnie bywa). Truizm, ale: dobrze wykonana praca powinna zostać dobrze nagrodzona. Bo czym może skończyć się dobrze wykonana praca bez należytego wynagrodzenia, jeśli nie mimowolnie frustracją, zmęczeniem i zniechęceniem? A przecież nie chcemy włodarzy apatycznych, działających według paradygmatu „byle do wiosny”.

Zwyczajnie nas na to nie stać – trzeba bowiem pamiętać o tym, że oszczędność na wynagrodzeniach może być niewspółmierna do strat, jakie powstaną na skutek osiągnięcia tych „osobowych” oszczędności i braku specjalistów. 📌

STANOWISKO ZPP

ZNACZENIE DZIEDZICTWA LOKALNEGO DLA ROZWOJU

Potrzebna jest debata na temat znaczenia kultury i ochrony dziedzictwa narodowego dla rozwoju. ZPP deklaruje udział w przedsięwzięciach wspierających lokalną tożsamość.

Podział terytorialny państwa nie jest podporządkowany tylko aspektom sprawności zarządzania publicznego. Zwykle nie się zasyta w sobie tradycję historyczną danego kraju. Nie inaczej jest w przypadku Polski. Choć wielu nie uświadamia sobie tego faktu, to właśnie powiaty i ich granice są najbardziej trwałym elementem podziału terytorialnego. Nie jest to przypadek. Powiat co do zasady stanowi obszar funkcjonalny miasta powiatowego; miasto wraz z obsługiwanym przez nie terenem wiejskim. Z tej też przyczyny wiele miast powiatowych ma jeszcze średniowieczny rodowód, a wiele starostw powiatowych zlokalizowanych jest w budynkach, w których lokalna administracja publiczna pracowała już w wieku XIX. Dziedzictwo powiaty traktują nie jako brzemię, lecz jako powód do chluby, a przede wszystkim jako zobowiązanie do podtrzymywania lokalnej tożsamości.

ZPP od lat stara się podkreślać znaczenie tej misji powiatów. Najlepszym tego dowodem jest aktywne uczestnictwo w pracach Stalej Konferencji Muzeum i Samorząd Terytorialny. Jej hasłem przewodnim jest „Dziedzictwo i rozwój”. Hasło to niesie w sobie głęboką treść.

Narody tracąc pamięć, tracą życie. Maksyma ta, przypisywana marszałkowi Ferdynandowi Fochowi, dotyczy nie tylko całych narodów, lecz również poszczególnych Małych Ojczyzn. Ich zrównoważony rozwój będzie możliwy jedynie wówczas, gdy mieszkańcy poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego będą się czuli kimś więcej niż konsumentem dostarczanych im usług publicznych. Muszą się czuć przede wszystkim obywatelami świadomymi swoich korzeni i dumnymi z nich. Istotnie zatem dziedzictwo jest w sposób nierozzerwalny związany z rozwojem, przeszłość z przyszłością.

Dostzegając ten fakt, ZPP apeluje o podjęcie szerokiej dyskusji publicznej nad znaczeniem kultury i ochrony dziedzictwa narodowego dla rozwoju. Deklaruje również swój udział we wszystkich przedsięwzięciach wspierających lokalną tożsamość. 📌

KOMENTARZ

KOMENTARZ
Patrycja Grebla
- Tarasek

Istotna jest świadomość wartości dorobku materialnego i duchowego oraz ich wykorzystanie w procesie rozwoju lokalnego.

Pełne i harmonijne wykorzystanie zasobów kulturowych danego obszaru stanowi przesłankę rozwoju lokalnego. Obecnie dziedzictwo lokalne traktowane jest jako potencjał i katalizator pozytywnych zmian. Co więcej, okazuje się ważnym czynnikiem rozwoju społecznego i ekonomicznego Polski, kreującym znaczną część PKB wytwarzanego w sferze usług i produkcji, a także coraz większą liczbę stabilnych miejsc pracy. Dlatego tak istotna jest wysoka świadomość wartości dorobku materialnego i duchowego oraz ich wielokulturowe wykorzystanie w procesie rozwoju lokalnego.

Rozwój regionu polega na łączeniu procesów o charakterze: ekonomicznym jako transformacji czynników i zasobów regionalnych, społecznych, czego efektem jest wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców, postępu technicznego i technologicznego, przy wykorzystaniu potencjału wewnętrznego. Coraz częściej akcentuje się, że to właśnie procesy na poziomie lokalnym mogą być szansą wzrostu gospodarczego i budowania przewagi konkurencyjnej regionów oraz całego kraju. W nich należy upatrywać się dźwigni dla nowej gospodarki, która oparta będzie na globalnej konkurencyjności i innowacjach.

Rozwój lokalny to proces społeczny polegający na aktywności społeczności lokalnych, uruchomieniu miejscowych postaw prorozwojowych, tworzeniu instytucji społecznie zaangażowanych w ten rozwój. Proces poprzedzony bywa długotrwałym przygotowaniem zarówno zasobów do ich gospodarczego wykorzystania, jak i ludzi do współuczestnictwa w rozwoju. We wcześniejszych koncepcjach rozwoju gospodarczego społeczności lokalne musiały raczej biernie oczekiwać, że zostaną dostrzeżone przez administrację wyższych szczebli, oraz liczyć na to, że będą dla nich korzystne ważne decyzje podejmowane tylko poza tym układem. W modelu współczesnym nie dość, że społeczności te mają większe pole do działania, to są wręcz zobligowane do działania i wpływania na zewnętrzne decyzje dotyczące ich funkcjonowania.

Zatem należy skupić się na niewątpliwym potencjale dziedzictwa lokalnego, który może być wykorzystany dla przyszłego rozwoju lokalnych społeczności powiatowych. Kapitał społeczny powinien stać się szansą zarówno dla ochrony dziedzictwa lokalnego, jak i wykorzystania go jako zasobu prorozwojowego. 📌

OGÓLNOPOLSKI RANKING GMIN I POWIATÓW to bezpłatny i dobrowolny konkurs prowadzony przez Związek Powiatów Polskich. Laureaci typowani są w podziale na:

- powiaty do 60 tys. mieszkańców;
- powiaty od 60 do 120 tys. mieszkańców;
- powiaty powyżej 120 tys. mieszkańców;
- miasta na prawach powiatu;
- gminy miejskie i miejsko-wiejskie oraz gminy wiejskie.

EKSPERCI ZPP wydają opinię według wielu kryteriów ujętych w dziesięciu grupach tematycznych takich jak: działania proinwestycyjne i prorozwojowe; rozwiązania poprawiające jakość obsługi mieszkańca oraz funkcjonowania jednostki samorządu terytorialnego; rozwój społeczeństwa informacyjnego; rozwój społeczeństwa obywatelskiego. Przedstawiciele najaktywniejszych gmin, powiatów oraz miast na prawach powiatu odebrali nagrody i dyplomy. Związek Powiatów Polskich wręczył je tym, którzy zajęli najwyższe pozycje w Ogólnopolskim Rankingu Gmin i Powiatów edycja 2018.

UHONOROWANIE ODBYŁO SIĘ 3 KWIETNIA 2019 ROKU, w Warszawie podczas uroczystej gali będącej częścią Zgromadzenia Ogólnego Związku Powiatów Polskich.

LIDERZY RANKINGU

POWIATY OD 60 DO 120 TYSIĘCY
MIESZKAŃCÓW

POWIAT AUGUSTOWSKI

POWIATY DO 120 TYSIĘCY
MIESZKAŃCÓW

POWIAT TOMASZOWSKI

(WOJ. LUBELSKIE)

POWIATY POWYŻEJ
120 TYSIĘCY MIESZKAŃCÓW

POWIAT KARTUSKI

MIASTA NA PRAWACH POWIATU

NOWY SĄCZ

GMINY MIEJSKIE I WIEJSKO-MIEJSKIE

PŁOŃSK

GMINY WIEJSKIE

CHEŁMIEC

LISTA LAUREATÓW

W PODZIALE NA POSZCZEGÓLNE RODZAJE JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO:

POWIATY DO 60 TYS. MIESZKAŃCÓW

1. POWIAT AUGUSTOWSKI
honorowy tytuł Dobry Polski Samorząd 2018
02. Powiat Elbląski
03. Powiat Świdwiński
04. Powiat Przasnyski
05. Powiat Łobeski
06. Powiat Wałecki
07. Powiat Lubański
08. Powiat Hajnowski
09. Powiat Bielski (woj. podlaskie)
10. Powiat Drawski

POWIATY OD 60 DO 120 TYS. MIESZKAŃCÓW

1. POWIAT TOMASZOWSKI (woj. lubelskie)
honorowy tytuł Dobry Polski Samorząd 2018
02. Powiat Kędzierzynsko-Kozielski
03. Powiat Niżański
04. Powiat Ostródzki
05. Powiat Toruński
06. Powiat Słupski
07. Powiat Piotrkowski
08. Powiat Świecki
09. Powiat Chojnicki
10. Powiat Łębski
11. Powiat Malborski
12. Powiat Jędrzejowski
13. Powiat Ostrowski
14. Powiat Szczecinecki
Powiat Ciechanowski

POWIATY POWYŻEJ 120 TYS. MIESZKAŃCÓW

1. POWIAT KARTUSKI
honorowy tytuł Dobry Polski Samorząd 2018
02. Powiat Poznański
03. Powiat Kielecki
04. Powiat Bielski (woj. śląskie)
05. Powiat Wodzisławski
06. Powiat Cieszyński
07. Powiat Żywiecki
08. Powiat Myślenicki
09. Powiat Wejherowski
10. Powiat Chrzanowski

MIASTA NA PRAWACH POWIATU

1. NOWY SĄCZ
honorowy tytuł Dobry Polski Samorząd 2018
02. Rzeszów
03. Legnica
04. Dąbrowa Górnicza
05. Jelenia Góra
06. Piotrków Trybunalski
07. Słupsk
08. Tarnów
09. Kalisz
10. Częstochowa

GMINY MIEJSKIE I MIEJSKO-WIEJSKIE

1. PŁOŃSK
honorowy tytuł Dobry Polski Samorząd 2018
02. Miasto Bolesławiec
03. Miasto Czechowice-Dziedzice
04. Miasto Biłgoraj
05. Miasto Sochaczew
06. Miasto Barcin
07. Miasto Stronie Śląskie
08. Miasto Łądek-Zdrój
09. Miasto Siewierz
10. Miasto Polanica-Zdrój

GMINY WIEJSKIE

1. CHEŁMIEC
honorowy tytuł Dobry Polski Samorząd 2018
02. Gmina Wielka Wieś
03. Gmina Tomaszów Lubelski
04. Gmina Kobylnica
05. Gmina Korzenna
06. Gmina Ustka
07. Gmina Zabierzów
08. Gmina Ruda-Huta
09. Gmina Limanowa
10. Gmina Gołcza

LAUREACI NAGRÓD
SUPER POWIAT,
SUPER MIASTO
I SUPER GMINA

POWIAT ELBLĄSKI
POWIAT
KĘDZIERZYŃSKO
-KOZIELSKI
POWIAT POZNAŃSKI

LEGNICA
BOLESŁAWIEC
STRONIE ŚLĄSKIE

USTKA

POWIATY DO 60 tys. MIESZKAŃCÓW

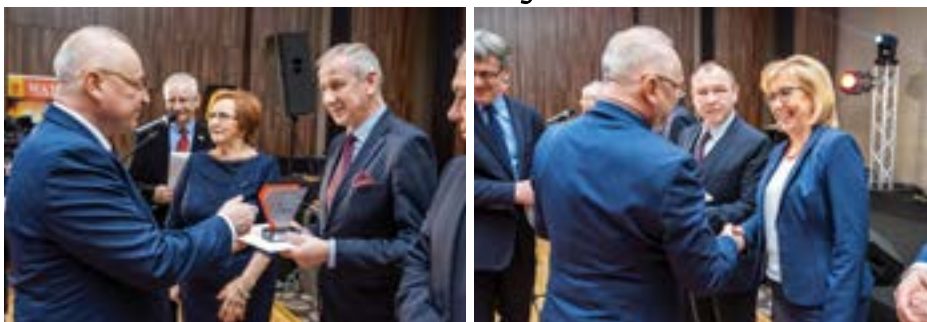

POWIATY OD 60 DO 120 tys. MIESZKAŃCÓW

POWIATY POWYŻEJ 120 tys. MIESZKAŃCÓW

MIASTA
NA PRAWACH POWIATUGMINY MIEJSKIE
I MIEJSKO-WIEJSKIE

GMINY WIEJSKIE

„- Gratulujemy wszystkim zwycięzcom. Wszystkie samorzady zachęcamy do aktywnego uczestnictwa w tegorocznej edycji rankingu. Rywalizacja już ruszyła”
- podsumowuje Andrzej Płonka, prezes Zarządu ZPP, Starosta Bielski (woj. śląskie).

ROZMOWA Z PRZEWODNICZĄCYM KR

JÓZEFEM SWACZYNA

- Zależało mi na tym, aby członkowie Związku Powiatów Polskich zaangażowali się w prace korporacji. - mówi Józef Swaczyna, przewodniczący KR ZPP VI kadencji, Starosta Strzelecki.

Dziennik Warto Wiedzieć: Został Pan przewodniczącym Komisji Rewizyjnej Związku Powiatów Polskich w bieżącej kadencji. Jednak z Komisją jest Pan związany od dawna.

Józef Swaczyna: Przewodniczącym Komisji rewizyjnej jestem drugą kadencję. Wcześniej byłem jej wiceprzewodniczącym. A przez jedną kadencję członkiem zwykłym.

Dziennik Warto Wiedzieć: Jaką rolę pełni Komisja Rewizyjna?

Józef Swaczyna: Związek Powiatów Polskich działa przez swoje organy. Zarząd jest organem wykonawczym, podejmującym konkretne kroki zmierzające do realizacji wcześniej przyjętego planu działania. Ten organ musi być kontrolowany i do tego służy Komisja Rewizyjna.

Komisja działała od samego początku powstania Związku Powiatów Polskich. Zawsze członkowie Komisji spotykają się razem z Zarządem. Oznacza to, że albo przewodniczący KR albo któryś z zastępców uczestniczy w obradach Zarządu. Chodzi o bieżącą pracę Komisji. O to, że nasi członkowie są „na gorąco” z tematami, które porusza Zarząd. Sprawujemy nie tylko kontrolę okresową działania ZPP. Bo taka, kiedy spotyka się sama KR i bada różną dokumentację też oczywiście ma miejsce.

Czasem to jeżdżenie na każde posiedzenie Zarządu bywa kłopotliwe, ale taki przyjął się schemat i tak jest. Z zadowoleniem zauważam, że z roku na rok materiały przekazywane Komisji przez Zarząd są coraz lepsze i coraz dokładniejsze. Uchwały, ma-

teriały księgowe są bardzo dobrze przygotowywane i nie musimy już tak bardzo dociekać i dopytywać, jak czasem bywało.

Można powiedzieć, że Zarząd czuje obecność Komisji Rewizyjnej. Kiedy trzeba, to oczywiście prosimy Zarząd o tłumaczenie interesujących nas treści. Przed ostatnim posiedzeniem KR też tak było. Pozytywnie oceniam jakość pracy nowego Zarządu. Zależało mi na tym, aby członkowie Związku Powiatów Polskich zaangażowali się w prace korporacji.

Dziennik Warto Wiedzieć: Jak mogą to robić?

Józef Swaczyna: Są komisje tematyczne działające przy ZPP czy to komisja zdrowia czy komisja drogowa. I one powinny się co jakiś czas spotykać. Tak było, kiedy ok. 20 lat temu byłem przewodniczącym komisji transportu. Taka komisja wypracowuje materiał, który powinien być odzwierciedleniem poglądów i potrzeb wszystkich starostów. Materiały komisje powinny przekazywać Zarządowi. Natomiast Zarząd powinien przeanalizować takie materiały, zastanowić się nad meritum i przekazywać je dalej, tzn. do Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. Takie powinny być schematy.

Podobnie jest z konwentami starostów. Cyklicznie odbywają się posiedzenia konwentów w każdym województwie. Starostowie podejmują wtedy różne stanowiska, które są przysyłane do Zarządu. A Zarząd rozsyła te stanowiska do innych konwentów. To dobra sprawa, bo w różnych częściach kraju starostowie mogą mieć nieco inne problemy i wymiana myśli między powiatami z różnych województw może być bardzo ważna i wartościowa. Jeśli tematy się pokrywają, to Zarząd powinien się nad nimi pochylić i przesłać do dalszego obiegu prawnego. Najczęściej chodzi tu o Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Strona rządowa Komisji Wspólnej powinna otrzymywać materiał od strony samorządowej i oceniać go, zanim rząd wprowadzi jakieś zmiany legislacyjne, które dotyczą JST. W praktyce różnie z tym bywa.

Jako Komisja Rewizyjna będziemy wnioskować o respektowanie prawa. Popatrzymy choćby tylko na drogi. Ustawa o drogach mówi, co stanowi drogę powiatową. To co do zasady droga, która łączy siedzibę gmin i powiatu. Tymczasem powiaty dostają wszystkie drogi, których inne samorządy nie chciały. Stają się „śmietnikiem dróg”. Mam np. w moim powiecie drogi które mają pod 200–300 metrów. To są normalne ulice, które powinien przejąć burmistrz. To trudny temat, który musimy podjąć jako ZPP i któremu niekoniecznie będą przychylne inne rodzaje samorządu. Powiaty doskonale dalyby sobie radę z tymi pieniędzmi, które otrzymują na drogi, gdyby pod ich zarządem znajdowały się tylko te drogi, które nimi są zgodnie z zapisami ustawy.

Dziennik Warto Wiedzieć: Skoro jesteśmy przy drogach, proszę powiedzieć, czy dużo jest dróg w Pana powiecie?

Józef Swaczyna: Mamy 312 km dróg, z czego ok. 1,5 km to drogi gruntowe. Zasadniczo drogi są odbudowane. Nie w każdym powiecie tak jest. Są takie, gdzie dróg gruntowych jest znacznie więcej. Także takich, które są w słabym stanie.

Dziennik Warto Wiedzieć: Jaki jeszcze temat Komisja Rewizyjna planuje podjąć?

Józef Swaczyna: Jest raport NIK mówiący o tym, jakie są nakłady finansowe na służbę zdrowia w poszczególnych województwach. Pokazuje różnice. Szpitale powiatowe są szpitalami o odpowiedniej referencyjności. Nie może być

tak, że każde województwo ma inne nakłady na jednego pacjenta.

Dziennik Warto Wiedzieć: Trzeba je wyrównać.

Józef Swaczyna: Oczywiście. Rok temu Najwyższa Izba Kontroli przedstawiła raport i nie wiem, czemu jest teraz cisza w tym temacie. Nikt nie reaguje. A służba zdrowia zaczyna się zadłużać. W moim województwie zadłużyła się o 150 proc. w ciągu ostatnich dwóch lat patrząc na wyniki wszystkich szpitali. Powiaty muszą się z tym zmierzyć. Podobnie jest z opieką społeczną. Personel pracujący w tym sektorze ma niskie zarobki. A jednocześnie w ośrodkach pomocy ktoś musi pracować i nie jest to łatwa praca. Mam w powiecie strzeleckim domy pomocy społecznej, gdzie blisko 50 proc. podopiecznych to ludzie leżący...

Personel zaczyna odchodzić do prywatnych placówek, które płacą im znacznie lepiej. Tworzone są prywatne placówki dziennej opieki, takie przedszkola dla seniorów, które cieszą się popularnością.

Osobę starszą, która nie może zostać w domu sama można zostawić pod dobrą opieką w czasie, gdy dzieci pracują. Dla rodziny zorganizowanie opieki dla takiej osoby to nie raz kłopot, to strach, co będzie gdy zostanie sama. Czy nie jej się nie stanie. Znam ten problem, bo sam go miałem. Na razie prywatne DPSy są droższe, ale czy nasze samorządowe długo będą konkurencyjne cenowo? Nie wiem ile wytrzymamy, patrząc choćby na rosnące ceny energii elektrycznej. Ten

problem dotyka także szpitali. Mój szpital w tym roku będzie miał co najmniej o 150 tys. zł większe rachunki za prąd. To ogromne sumy. DPS czy szpital to miejsca, gdzie nie może zabraknąć prądu. Na wypadek awarii mamy co prawda agregat prądotwórczy, ale na nim nie oprzemy przecież codziennej, stałej pracy.

„Na indeksie” cały czas jest oświata. Już na posiedzeniu Zarządu ZPP, na które do powiatu strzeleckiego przyjechała minister edukacji, mówiłem, że pensje nauczycielom powinien płacić rząd tak jak jest to w Niemczech. Tymczasem nic się nie zmienia. Powinniśmy też zająć się rozwojem szkolnictwa zawodowego. Na ten cel środki można by wziąć z Funduszu Pracy.

rozmawiała
SYLWIA
CYRANKIEWICZ-
GORTYŃSKA

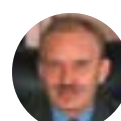
KOMISJA REWIZYJNA ZPP I KADENCJI

W LATACH 1999–2003

**JERZY
MAZUREK**Prezydent Słupska,
Przewodniczący
KR ZPP
(do 2002 roku)**MAREK
TRAMŚ**Starosta Polkowicki,
Wiceprzewodniczący
KR ZPP**WIESŁAW
GAŁKA**Starosta Kielecki,
Członek KR ZPP**MAREK
GRZELACZYK**Prezydent Zamościa,
Członek KR ZPP**PIOTR
JELONEK**Starosta
Krasnostawski,
Członek KR ZPP
(od 2002 roku)**TADEUSZ
KAMIŃSKI**Starosta Dębicki,
Członek KR ZPP
(do 2002 roku)**JAN
LASYK**Starosta Nowotarski,
Członek KR ZPP**ADAM
SIERŻPUTOWSKI**Starosta Olsztyński,
Członek KR ZPP
(od 2002 roku)**LUDWIK
WĘGRZYN**Starosta
Bocheński,
Członek KR ZPP**STANISŁAW
DROZDOWSKI**Starosta Sępoleński,
Przewodniczący
KR ZPP
(do 2008 roku)Starosta Pleszewski,
Wiceprzewodniczą-
cy KR ZPP (do 2008 ro-
ku), Przewodniczący
KR ZPP (od 2008 roku)**SZCZEPAN
OŁDAKOWSKI**Starosta Suwalski, Wi-
ceprzewodniczący
KR ZPP
(od 2008 roku)**JAROSŁAW
BRÓZDA**Starosta
Bełchatowski,
Członek KR ZPP**SŁAWOMIR
JEZIEFSKI**Starosta Elbląski,
Członek KR ZPP**ZYGMUNT
WORSA**Starosta Świdnicki,
Członek KR ZPP**JÓZEF
JODŁOWSKI**Starosta Rzeszowski,
Członek KR ZPP**ZBIGNIEW
ŻBIKOWSKI**Starosta
Aleksandrowski,
Członek KR ZPP**RYSZARD
OŻÓG**Starosta Brzeski,
Członek KR ZPP
(od 2008 roku)**JÓZEF
SWACZYNA**Starosta Strzelecki,
Członek KR ZPP

KOMISJA REWIZYJNA ZPP II KADENCJI

W LATACH 2003–2007

**STANISŁAW
DROZDOWSKI**Starosta Sępoleński,
Przewodniczący
KR ZPP
(do 2008 roku)**MICHAŁ KARALUS**Starosta Pleszewski,
Wiceprzewodniczący
KR ZPP (do 2008 roku),
Przewodniczący KR
ZPP (od 2008 roku)**SZCZEPAN
OŁDAKOWSKI**Starosta Suwalski,
Wiceprzewodniczący
KR ZPP
(od 2008 roku)**JAROSŁAW
BRÓZDA**Starosta
Bełchatowski,
Członek KR ZPP**SŁAWOMIR
JEZIEFSKI**Starosta Elbląski,
Członek KR ZPP**ZYGMUNT
WORSA**Starosta Świdnicki,
Członek KR ZPP**JÓZEF
JODŁOWSKI**Starosta Rzeszowski,
Członek KR ZPP**GRZEGORZ
WOJTASIAK**Starosta Kutnowski,
Członek KR ZPP
(do 2006 roku)**RYSZARD
OŻÓG**Starosta Brzeski,
Członek KR ZPP
(od 2008 roku)**JÓZEF
SWACZYNA**Starosta Strzelecki,
Członek KR ZPPStarosta Pleszewski,
Wiceprzewodniczący
KR ZPP (do 2008 roku),
Przewodniczący
KR ZPP (od 2008 roku)**JÓZEF
SWACZYNA**Starosta Strzelecki,
Członek KR ZPP**WŁODZIMIERZ
BRODIUK**Starosta Ostródzki,
Członek KR ZPP**JÓZEF
JODŁOWSKI**Starosta Rzeszowski,
Członek KR ZPP**ZDZISŁAW
KAŁAMAGA**Starosta Ostrowiecki,
Członek KR ZPP**ZYGMUNT
WORSA**Starosta Świdnicki,
Członek KR ZPP**RYSZARD
KURP**Starosta Wolsztyński,
Członek KR ZPP**GRZEGORZ
WOJTASIAK**Starosta Kutnowski,
Członek KR ZPP
(do 2006 roku)**ROBERT
ZAKRZEWSKI**Starosta
Radomszczański,
Członek KR ZPP**SZCZEPAN
OŁDAKOWSKI**Starosta Suwalski,
Członek Komisji
Rewizyjnej KR ZPP

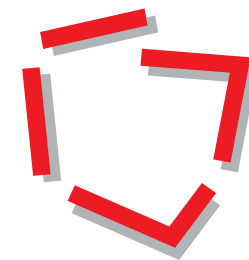
KOMISJA REWIZYJNA ZPP V KADENCJI

W LATACH 2015–2019

**JÓZEF
SWACZYNA**Starosta Strzelecki,
Członek KR ZPP**ANDRZEJ
SZYMANEK**Starosta
Wieruszowski,
Wiceprzewodniczący
Komisji
Rewizyjnej KR ZPP**MAREK
CHCIAŁOWSKI**Starosta Garwoliński,
Członek KR ZPP**ANDRZEJ
CIOŁEK**Starosta Gołdapski,
Członek KR ZPP**JANUSZ
GUZDEK**Starosta
Dzierżonowski,
Członek KR ZPP**ANDRZEJ
OPALA**Starosta
Łódzki Wschodni,
Członek KR ZPP**JÓZEF
JODŁOWSKI**Starosta Rzeszowski,
Członek KR ZPP**KRZYSZTOF
MAĆKIEWICZ**Starosta Wąbrzeski,
Członek KR ZPP**SZCZEPAN
OŁDAKOWSKI**Starosta Suwalski,
Członek KR ZPP

KOMISJA REWIZYJNA ZPP VI KADENCJI

W LATACH 2019–2024

**JÓZEF
SWACZYNA**Starosta Strzelecki,
Członek KR ZPP**ANDRZEJ
SZYMANEK**Starosta
Wieruszowski,
Wiceprzewodniczący
Komisji
Rewizyjnej KR ZPP**ZDZISŁAW
BREZDEŃ**Starosta Oławski,
Członek KR ZPP**ANDRZEJ
CIOŁEK**Wicestaro-
sta Gołdapski,
Członek KR ZPP**ZDZISŁAW
GAMAŃSKI**Starosta Chełmiński,
Członek KR ZPP**JAN
ZALEWSKI**Starosta Siemiatycki,
Członek KR ZPP**ANDRZEJ
OPALA**Starosta Łódzki
Wschodni,
Członek KR ZPP**BOGDAN
ZIELIŃSKI**Starosta
Wysokomazowiecki,
Członek KR ZPP**WALDEMAR
TREKA**Starosta Radomski,
Członek KR ZPPMOC
GRUPYZWIĄZEK
POWIATÓW
POLSKICH

Samorządy powiatowe codziennie wykonują wiele zadań. Stawia się im różne wyzwania. Nie raz ich dobro znajduje się w zagrożeniu. Dużo łatwiej jest „grupowo” bronić swoich interesów. Dlatego tak ważna jest działalność korporacji samorządowych.

Do takich należy Związek Powiatów Polskich. Stowarzyszenie skupia obecnie 307 powiatów i miast na prawach powiatu. Powstało wtedy, gdy reaktywowano powiaty. Jednak swoimi korzeniami sięga okresu dwudziestolecia międzywojennego. Wtedy o dobro samorządu powiatowego dbał Związek Sejmików Powiatowych Rzeczypospolitej Polskiej, a następnie Związek Powiatów RP.

Reprezentacja w przestrzeni publicznej

Dziś dzięki ZPP powiaty i miasta na prawach powiatu są godnie reprezentowane na forum ogólnopolskim i międzynarodowym.

Zadaniem Związku Powiatów Polskich jest także inicjowanie i opiniowanie projektów aktów prawnych dotyczących samorządów terytorialnych. Członkowskie samorządy mogą wymieniać się doświadczeniami w zakresie wykonywanych zadań własnych i zadań z zakresu administracji rządowej. Działalność w ramach Związku pozwala na inspirowanie i podejmowanie wspólnych inicjatyw mających wpływ na rozwój społeczności powiatowych.

Pracownicy biura ZPP prowadzą prace informacyjne, konsultacyjne i programowe mające na celu rozwiązywanie problemów w zakresie poszczególnych dziedzin działalności samorządu terytorialnego.

Wiele plusów

Członkowie zyskują wymierne korzyści z tytułu uczestnictwa w ZPP. Należą do nich np. takie możliwości jak:

- ✓ uzyskanie bezpośredniego dostępu do informacji o procesie legislacyjnym dotyczącym samorządów,
- ✓ stały dostęp do informacji z gremiów opiniujących, zatwierdzających i monitorujących programy pomocowe obecnej perspektywy (zarówno krajowe, jak i unijne),
- ✓ rekomendowanie przedstawicieli do różnego rodzaju komitetów monitorujących, sterujących i innych ciał reprezentatywnych,
- ✓ korzystanie z raportów, opracowań, czy też analiz przygotowywanych przez ekspertów Związku

- przekazywanych wyłącznie członkom ZPP,
- ✓ udział w szkoleniach, forach, konferencjach organizowanych przez Związek i jego partnerów w tym dedykowanych wyłącznie członkom ZPP,
- ✓ Przedstawiciele ZPP uczestniczą w pracach Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, Komitecie Regionów Unii Europejskiej, Kongresie Władz Regionalnych i Lokalnych oraz innych zespołach, czy komisjach skutecznie umacniając rolę powiatowego samorządu terytorialnego. Daje to także możliwość przedstawiania wspólnych problemów na arenie regionalnej, krajowej i międzynarodowej.

Im liczniej, tym lepiej

Oczywiście siła ZPP zależy od liczby członków. Z dumą można przyznać, że większość polskich powiatów i miast na prawach powiatu należy do Związku.

Członkostwo łączy się z koniecznością uiszczenia składki. Jednak jest ona najniższa w porównaniu z innymi ogólnopolskimi i regionalnymi organizacjami, a ich płatność dokonywana jest w dogodnych kwartalnych ratach.

Korzyści z przystąpienia do ZPP bez wątpienia powodują, że finansowanie składki się opłaca.

Jak przystąpić do ZPP

Samorządy, które jeszcze nie przystąpiły do Związku, a chciałyby współistnieć w tym elitarnym gronie, mogą tego dokonać w dowolnym momencie. Jak?

- ✓ Rada powiatu lub miasta na prawach powiatu powinna podjąć uchwałę o przystąpieniu do ZPP oraz o wyborze (jednego) delegata na Zgromadzenie Ogólne i przesłać ją do Biura ZPP.
- ✓ Następnie Zarząd ZPP podejmuje uchwałę o przyjęciu powiatu lub miasta na prawach powiatu w poczet członków ZPP i od tego momentu powiat lub miasto na prawach powiatu staje się pełnoprawnym członkiem ZPP.

Projekt uchwały w sprawie przystąpienia do Związku Powiatów Polskich znaleźć można na:
<https://zpp.pl/artukul/19-jak-zostac-czlonkiem-zpp>

Zapraszamy do współpracy!

DZIENNIK
WARTO WIEDZIEĆ
– źródło rzetelnych informacji
dla samorządowców.
www.wartowiedziec.pl

1
2
3
4
5
6
7

PRZEKAZUJE

najnowsze
informacje o tym,
co dzieje się
w świecie samorządu.

RADZI,

jak stosować przepisy.

DOSTARCZA

danych i wiedzy.

PISZE

dla samorządów
i o samorządach.

JEST MEDIUM

nowoczesnym
i całkowicie
bezpłatnym.

NIE MA REKLAM.

DOBRCZE SIĘ

CZYTA, bo łączy
innowacyjność
z tradycją
i dobrym stylem!

Wydawca: Związek Powiatów Polskich

Redaktorzy prowadzący:

Rafał Rudka i Sylwia Cyrankiewicz-Gortyńska

Zdjęcia: ZPP, Krzysztof Siekielski (KRiSfoto), Fotolia.

Osoby współtworzące DZIENNIK WARTO WIEDZIEĆ

Rafał Rudka
REDAKTOR
NACZELNY

**Sylwia
Cyrankiewicz-Gortyńska**
SEKRETARZ REDAKCJI

**Bernadeta
Skóbel**
REDAKTOR

**Grzegorz P.
Kubalski**
REDAKTOR

**Jarosław
Komża**
REDAKTOR

**Katarzyna
Liszka-Michałka**
REDAKTOR

**Monika
Małowiecka**
REDAKTOR

**Bartłomiej
Zydel**
REDAKTOR

**Dawid
Kulpa**
REDAKTOR

**Patrycja
Grebla Tarasek**
REDAKTOR

**Tomasz
Smaś**
REDAKTOR

**Alicja
Cisowska**
REDAKTOR

Artur Duda
ADMINISTRATOR
PORTALU